

ÉLETTÜNK

XVI. évf. 9. szám (16. Jahrg. Nr. 9)

Az európai magyar katolikusok lapja

1984 szeptember

PROKOP PÉTER (Róma):

Találkozás Istennel

Tegnap hajnalban félhétkor az idén először dalba kezdett a csalógnya. Az Istenről énekelt, aki madárszívűbe ojtotta a szerelmet, egy sziporkáját csak annak, amiből elősarjadzott ez a mérhetetlen mindenség.

A felhők, amelyeket kerget a szél, ugyancsak Istenről mesélnek.

A hulló őszi levelek az Isten figyelmeztetése: akarva nem akarva, hozzám hoz az utatok. A tavaszi bimbók megkérdezik, hogy-hogy, hát még mindig nem világlok egészen eléd? A gyepek a kertben — rá mersz lépni? — az Isten illatos zsebkendője. Rajta csillog a monogramja, nem látod? Szakíts csak le egy marokkal s nem találsz közte kettőt, amelyek egyformák volnának. Nem elég bizonyíték rólam?

Az égbolt néma ábrái a Végtelen Geométriára utalnak. A mostanában földobott röppentyű újra térképezi a csillagképek, ködök, meteorok, üstökösök fősorakozását. A melegsugárzásukat mérni s nekünk fénybe rajzolja vissza.

A folyók kigyózó tekervényei, ahogy a Columbia ablakából nézik az űrhajósok, igaz, elűntek a mi betűinktől, de mégis érthet, aki értő, olvashatja Isten üzenetét. Az analfabéta is. Hiszen az írás föltalálása előtről valók ezek a hieroglifák.

S a pompás cédrus itt kint öt méterre mellettünk? É! Vére van, mint nekem. Kering benne s hogyan védi? Nyáron eldobja inkább a túlevele felét, hogy megmentsse magát. A hajszálgyökértől a csúsig föl-alá keringő élet-erő évenként egy új gyűrűt ajándékozik a törzsnek. Az absztrakt karikák titkos törvényekről vallanak. Archimedes előtt már rajzolták a geometriát.

Az Istennek legerősebb kézjegye mégis csak az ember: az Isten képére és hasonlatosságára vált test-lélek lény.

Aki engem lát, látja az Atyát is — figyelmeztetett Jézus. De mindnyájunkban van valami isteni, ahogy a tó tükrekből visszatükrözik az égbolt. Még a szennyes víz felszínéről is. Hogy van az, hogy mi a gonosztevő arcából képtelenek vagyunk fölfedezni ezt a jelet. A bűnös se fenéki rossz.

A dzsungel indiója nem is nagyon téved, helyesebben: van valami igaza, mikor magához hasonló bálványokat farag. Emberszabású Isten és Istenre hasonlító ember: a szójátékot értelmezhetem jól meg rosszul is.

Szellemünk miatt az Isten rokona vagyunk s rá kell, hogy érezzünk. Bizony csak a balga dicsekszik, hogy nincs Isten.

Dienes Valéria írja meg élete drámai pillanatát, ahogy váratlanul, közvetlen

közletről, hirtelen betöltötte őt az Isten jelenléte s élete végéig fogságában maradt. Milyen lehet valakinek a sorsa az Isten csapdájában?

Ki tudná elemezni Péter jajdulását: rémület, csodálat, öröm, Uram bűnös ember vagyok! Méltatlan vagyok arra, amit most megtapasztaltam.

Pál is találkozott Vele, s attól kezdve szemétnek tartott minden mást. — A léleknek, amelyik egyszer is átélte a pillanatot, annak szerte foszlik a vi-

meivel, meg a diplomáciai sikereivel és most — Uram bocsá... — leprásokat megy ápolni Afrikába. Fölcsap utcasarki prédikátornak, hitbuzgalmi újságot osztogat a templomajtóban. Az anyja hiába ájul el előtte, mégis becsapja maga mögött a kolostorajtót. Az apja káromkodva kitagadja, csak bezárkózik élete végéig a szűk cella félhomályába. Kegyes főnöke keze idegesen reszket, szeme szikrát szór, áthelyezéssel fenyegeti. Ám ő határozottan

A NÉMET KATOLIKUS NAPOK MÜNCHENBEN (1984 JÚLIUS 4 – 8)

A müncheni Olimpia-Stadion az ünnepélyes istentisztelet alatt. A szentmise „békeköszöntése”-kor a mintegy 100 ezer, többségében fiatal korosztálybeli résztvevő egymás kezét fogva demonstrálja, hogy a Katolikus Napok testvéri közelségbe hozta őket és hogy a vallásos hit töretlenül él szíviükben. Ez az „újarcú ifjúság” ma a félelmeiktől gyötört, válságokban élő világ reménysége.

lág minden gyönyöre. A hetedik égbe való elragadtatás után óceányi boldogsággal, amelybe szinte belehal, amely talán csak egy másodpercig tartott, s lehet, hogy sohase ismétlődik meg többé, de annyira kétségtelen, vitán fölüli bizonyosság, mert reszketés fogta el, kimerült az Isten-élvezésben, mint a művész, beleizzad a transz-ba, ha ez hatalmába keríti.

Halálos szerelem, sírig ígért barátságok, az alkohol s kábítószer mámorra, lakomák, a világ minden csábja eloszlanak mint buborék s délibáb, minden de minden az egy pillanat miatt, amely megadatott egyszer, hogy megélhette a látó.

Összesúgnak mögötte, hogy megtért. Megkapta a mustármag hitet. Persze hogy a fölülmúlhatatlan íz után, nem folytathatja tovább úgy, mint azelőtt. A megszokásai kipállanak viselkedési közül, ráun elvászott modorára. Talán sajnálkoznak fölötte: meghibbant. Rávállalkozik a Jézus-i sorsra, akiért azért is jött a rokonsága, mert elterjedt róla, hogy eszét vesztette, s ezért haza csalogassa. Lehet, hogy eddig csak a haja illatával törődött, s finomra reszelt kör-

mosolyog: inkább kell engedelmeskedni Istennek, mint embereknek. Azt várják tőle, hogy az asztalra vág, de széles mosollyal megbocsát.

Ellenkezőjét csinálja annak, amit eddig szokott. A Szahara tikkasztó homokosivatagjának a szomjával titkos találkájának a perceit sóvárogja.

A csecsemő nyúl mindenért s a szájába tömködi. A nagyobbacska görcsösen szorongatja a kaucsukbábóját. Igazán azonban csak a felnőtt tud magához ragadni mindent. TV, kocsis, lakás, szépasszony, a másokat lenéző rang, pénz, biztos jövő, de semmiben sem lel teljes kielégülést, mert mindez nem az Isten. Egy boldog órájában talán megszabadulva, amikor a dolgok számára többé már nem lényegesek, a következő utcasarkon ott várja őt a keresve keresett Minden.

Amikor kifosztva maradtam az árnban, s ráhagyatkoztam egészen, lett birtokom az Álmod. Mikor minden más-ként van, mint én szeretném, s mégis azt rebegek: „Ime az Úr szolgáló leánya”, — vagy: „Legyen meg a te akaratod”, — akkor születik meg bennem az Isten. ■

Yves Montand új éneke

Ki ne ismerné a híres énekest és színészt, aki a francia ellenállók harci dalait énekelve tett szert világhírré? A szegény seprűkötő fia is a kommunizmustól remélt jobb életet a szegények számára. Hitt a kommunista szólásoknak. 1966 novemberében Hruscsovval kocint még Moszkvában. A nemzetközi Szocialista Internacionálé, a láthatatlan nagyhatalom egyengeti útját. Edith Piaf fedezi fel, együtt énekelnek, két filmet is forgatnak. 1960 táján Marilyn Monroe-val Hollywoodban készült filmje világsikert aratott. Nem csoda, ha megszerették egymást. Talán Marilyn tragikus halála (öngyilkos lett?) összefüggésben áll Yves Montand-nal való viszonyával.

Most viszont az egész világot meglepte Yves Montand világszenzációt keltő pályafutása! Mi történt?

1984 január 3-án este Yves Montand a francia televízió vendége. Este 10 órakor kellett volna befejeződnie a vele folyó beszélgetésnek. Yves Montand azonban győnt. Nyilvánosan. Őszintén. Nem leplezve saját hibáit, tévedéseit sem. Húsz millió francia hajnali három óráig (!) lélegzetvisszafojtva hallgatta: 1956 Budapest, 1968 Prága, 1983 Varsó! — Yves Montand nyíltan szembe fordult a kommunizmussal, a népeket elnyomó zsarnoki hatalommal. És szembe fordult a nyugati álszent békemozgalmakkal is, melyek egyoldalúan csak a szovjet érdekeket szolgálják.

Az adás után a „Paris Match” körkérdezt intézett olvasóihoz s a válaszokból a politikusok nem kis megdöbbenésére kiderült pl., hogy a kérdezettek 60 százaléka Yves Montand-t az államelnöki székben szeretné látni! A népszerű énekesztár persze „az utca embere” is. Eddig vásárnaponként a kommunista lapját árusította az utcán. Ma a szovjet követség előtt tüntet a Szolidaritás, a szabad lengyel szakszervezet mellett. Yves Montand tehát nem énekel többé Moszkvának!

Amikor egy „megtért bárány” tanúságot tesz a világ előtt az igazságról, öntudatlanul is Jézus mellett tanuskodik. Hiszen Ő az Út, az Igazság és az Élet.

Vigh Lajos (Marbach)

A SZENTATYA KASZAP ISTVÁN RÓL ÉS BOGNER MÁRIA MARGIT RÓL

II. János Pál pápa június 20-i általános kihallgatásán székesfehérvári zarándokok előtt a következőket mondotta:

„Kedves magyar testvérek! Kövessétek mindig Kaszap István és Bogner Mária Margit példáját, akik egyházmegyékben éltek és haltak meg a szentség hírében. Ehhez adom rátok szeretettel apostoli áldásomat!”

A nyomda szabadsága miatt lapunk szeptemberi száma pár nappal később jelent meg.

P. MEHRLE TAMÁS O. P.:

Az állandó diakonátus feltételei

A diakonus lelkisége

Az állandó jellegű diakonátus szellemi és lelki kellékei nagyjában ugyanazok mint a papoké. Az Egyházzal szoros zsinati konstitúció szerint a diakonusok „Krisztus és az Egyház misztériumainak szolgálnak, kötelességük tehát, hogy minden bűnös szenvedélytől tisztán őrizték meg magukat, Isten kedvében járjanak, és fáradozzanak minden jó ügyben a nagy nyilvánosság előtt” (41). A zsinat e szövegben Szt. Pálnak Timóteushoz intézett figyelmeztetésére utal: „A diakonusok szintén tisztességesek legyenek, se kétszínűek, se borisszák vagy haszonlesők. A hit titkát tiszta lelkiismerettel őrizték. Ki kell próbálni őket, és csak akkor szolgáljanak, ha kifogástalanok... Aki ugyanis jól végzi szolgálatát, nagy megbecsülésre és a Krisztus Jézusba vetett hitben való bizalomra tesz szert” (1Tim 3, 8—13). Mindez mutatja, hogy az Egyház mily komoly igényeket támaszt azok irányában, akik a szolgálati papságnak, akárcsak alsó fokán is tagjai kívánnak lenni. A püspökökre, papokra és a diakonusokra egyaránt vonatkozik Szt. Pál intése: „A kívülálló előtt is jó híre legyen, hogy meg ne szólják és az ördög csapdájába ne kerüljön” (1Tim 3,7). A papi szolgálatot végzőknek egyéni életében mértékletesnek, beszédében diszkrétnek és igaznak kell lennie és főképpen nem szabad haszonlesőnek lennie, a többi ember előtt jó hírnek kell örvendenie. Az erkölcsi kisiklások mellett általában a pap anyagiassága okozhat nagy botrányt, hisz annak, aki az Egyházban papi szolgálatot teljesít, egész életével és magatartásával ki kell mutatnia, hogy nem földi, mulandó értékekbe veti reményességét az apostol intelmét követve: „Ami odafönn van, arra irányuljon figyelmetek, ne a földiekre” (Kol 3,2).

A diakonus feladata az ősegyházban

Ha a trentói zsinat szerint a papságnak három foka is van, ez nem jelenti azt, hogy kezdet óta a diakonátusnak mindenütt és mindenben már jól körülhatárolt feladatköre volt. A szentségek, főképpen az egyházi rend szentsége bizonyos történelmi fejlődésnek is voltak alávetve, a püspök a helyi egyház szükségleteinek megfelelően más és más szolgálattal bízta meg a diakonusokat. Erről az Apostolok Cselekedetei tanuskodnak. „Ezidőtájt — olvassuk — a tanítványok szaporodtával zúgolódás támadt a görögök között a zsidók ellen, mert özvegyeiket elhanyagolták a mindennapi alamizsna-osztogatásnál. Nem volna rendjén, mondták, hogy az asz-

talnál szolgáljunk, s közben elhanyagoljuk az Isten igéjét. Azért testvérek, válasszatok ki magatok közül hét jó hírű férfit, akiket megbízhatunk ezzel a feladattal. Mi pedig majd az imádságnak és az ige szolgálatának szenteljük magunkat” (ApCsel 6, 1—4). Erre megválasztottak 7 ilyen férfit, az apostolokhoz kísérték és ezek rájuk tették kezüket. Ennek ellenére a diakonusok az Apostolok Cselekedetei szerint kereszteltek is és hirdették Isten igéjét, más szóval az apostolok igehirdetési sőt szentségi szolgálatában is résztvettek (vö ApCsel 8,12; 8,26). Így érthető, hogy Szt. Ignác, szmirnai püspök, aki a 2. század elején halt vértanúhalált, az Egyház gyakorlatát összefoglalva azt írja, hogy a diakonusok nem pusztán ételnek és italnak szolgálnak, teendőjük nem merül ki a felebaráti szeretet jótékonyági cselekedeteiben, hanem egyben segítőtársai Isten Egyházának és Krisztus misztériumának a sáfárjai is.

Így érthető, hogy a diakonusok lelkisége gyakorlatilag azonos a papok lelkiségével. Az állandó diakonusnak azonban a papi lelkiség egy vonását kell önmagában főképpen kifejlesztenie, t. i. az alávetés szolgálatát, tehát a diakonát. A diakonusnak nincsen plébániája, nincsenek saját „hívei” mint a plébánosnak, egy-egy területen mindig csak a második lehet, és ez rendkívüli önzetlenséget, alávetést, szolgálatkészséget tételez fel. Ezért idézi az Egyházzal szoros zsinati konstitúció a diakonusokkal kapcsolatban Szt. Polikárp intelmét: „Legyeretek irgalmasok, serények! Éljetek annak az Úrnak az igazsága szerint, aki mindenkinek szolgálja” (29). Polikárp a szolgálat mellett az irgalmat emeli ki, hiszen a zsidókhoz írt levél is azt mondja, hogy a pap „elnéző tud lenni a tudatlanok és tévelygők iránt, mert maga is körül van véve gyarlósággal” (Zsid 5,2).

Az állandó diakonátus és a cölibátus

Az Egyházzal szoros zsinati konstitúció kitér a cölibátus kérdéseire is. „A római pápa hozzájárulásával diakonussá lehet szentelni érettebb korú házasság nélküli férfiakat is; rájuk azonban továbbra is maradjon érvényben a cölibátus törvénye” (29). Tudjuk, hogy Szt. Pál még azt mondta: „A diakonus legyen egyszer nősült, gyermekeinek és otthonának jó előjárója” (1Tim 3,12). Az „egyszer nősült” kifejezés annyit jelent, hogy a diakonus, felesége esetleges halála után ne nősüljön újból. Mivel azonban a latin egyházban a későbbi századok folyamán bevezették a cölibátust, a diakonátus is, mely csak lépcsőfokot jelentett a papság felé, növekedéssel járt. Az állandó jellegű diakonátusnál újból felmerült az a kérdés, hogy a cölibátussal egybe legyen-e kötve. Az Egyház már eddig is megengedte, hogy a protestáns pásztorok, ha katolizálnak és papi pályára lépnek, házasságban élhessenek. Vajon ez áll-e a diakonusokra is? Az előbb idézett szöveg szerint az érettebb férfiakat, akik a házasságban beváltak, diakonussá lehet szentelni, rájuk nem terjed ki a cölibátus törvénye. Miért nem engedi meg a zsinat általánosságban, hogy a maradandó jellegű diakonusok nősülhessenek? Véleményünk szerint azért nem, mert az Egyház attól tart, hogy a diakonusok nősülésével a papi cölibátus törvénye is fellazul. Hisz előfordulhatna, hogy egy fiatal ember, aki állandó dia-

konátusban kezdte egyházi pályáját és mint ilyen megnősült, később megmondolná magát és mégis pap szeretne lenni. Idősebb, családos állandó diakonusoknál ez a veszély már alig áll fenn. Természetesen a zsinat szövege nem zárja ki, hogy a pápa ne adhassa meg a fiatal állandó jellegű diakonusoknak a fel-

Ordass Lajos püspök rehabilitálásáról

FASANG ÁRPÁD BUDAPESTI PRESBITER LEVELE KÁLDY PÜSPÖKHÖZ

Bécs, 1984 július 4. — Az alábbiakban híriügynökségi jelentések pontos és teljes fordítása alapján közöljük a következőket: ifj. Fasang Árpád zongoraművész, a Budapesti Filharmonia szólistája, a Budapest Deák-téri evangélikus egyházközség presbitere Budapesten, 1983 december 25-én levelet intézett Káldy Zoltán püspökhöz, amelyben kérte elődje, Ordass Lajos püspök „erkölcsi és teológiai rehabilitását”.

Az alábbiakban közöljük a budapesti levél fontosabb részleteit:

Főtisztelendő Püspök Úr!

Abban a reményességben, hogy javaslatom: Istennek tetsző és kedves; — a Magyarországi Evangélikus Egyházunk belső egységét erősíti; — a Lutheránus Világszövetség budapesti nagygyűlésének légkörét kedvezően befolyásolja; — egyházunk és a magyar állami vezetés közötti kapcsolatokat fejlődését pozitív irányban elősegíti, tisztelettel kérem Püspök Urat, és Püspök Úron keresztül egyházunk valamennyi felelős tisztviselőjét, hogy egyházunk rehabilitálja Ordass Lajost.

Nem jogi rehabilitációról van szó, hanem erkölcsi és teológiai rehabilitációról. Ordass Lajos tényleges püspöki szolgálata és halála óta elegendő idő telt el, hogy a tények és a megfelelő dokumentumok ismeretében tárgyilagosan megállapíthassuk: Ordass Lajos nem volt reakciós, a második világháború előtti állapotok visszasírója, vagy a későbbiek folyamán a nyugati imperializmus „ügynöke” (mint ahogy többek között ezzel is vádolták). Éppen ellenkezőleg. Német származását soha meg nem tagadva, magyar hazájához haláláig hűséggel ragaszkodva egész életét Krisztus Egyháza építésének, a magyar nép jobb sorsa előmozdítására szentelte. Mindaz, amit a nemzetiszocialista eszmék hazai — kiváltképp egyházi — térhódítása ellen szóban és írásban tett, valamint a származásuk és politikai meggyőződésük miatt üldözöttek érdekében elkövetett, egyházunk antifasiszta múltjának legszébb fejezetét gazdagítják...

Ordass Lajost életében számos méltatlan támadás érte, ezekről Püspök Úr is bizonyosan tud, így nem részletezem azokat...

Levelemmel a megbékélés és a kienkesztelődés ügyét kívánom szolgálni, melynek megírására — hosszas töprengés után — a végső indítást Püspök Úr tegnap, a Magyar Nemzetben megjelent cikkéből kaptam. A lap ünnepi, karácsonyi számában „Az életért, a békéért, az igazságosságért” címmel megjelent írásnak különösen egy részlete visszhangzik bennem: „Az egyházak egyre jobban hangsúlyozzák, hogy a békéért és igazságosságért folyó munkájukat a ’leleményes szeretetnek’ kell irányítani...”

Ennek alkalmazását kérem most Püspök Úrtól Ordass Lajos rehabilitációjával kapcsolatban, mert a leleményes szeretet mindeneget átfogó és mindeneget

mentést a cölibátus törvénye alól. Az sem egészen világos még, hogy mikor van meg az úgynevezett „érettebb kor”, melyről a konstitúció beszél. Nagyrészt a Szentszék jövőben követendő gyakorlatától is függ az említett zsinati szöveg értelmezése. Annyi azonban bizonyos, hogy a zsinat az egyházi hagyományoknak megfelelően az állandó jellegű diakonusokkal szemben is igen nagy igényeket támaszt, a diakonusnak igazi papi lelkiséggel kell rendelkeznie.

magában foglaló, a teljességre igényt tartó fogalom. A leleményes szeretet arra is igényt tart, hogy általa az élőkre és holtakra egyaránt érvényes megbékélésért és kienkesztelődésért munkálkodjunk, egy sokat szenvedett és megaláztatott embertársunk becsületének és jó hírnevének visszaadásában minden tőlünk telhetőt elkövessünk.

Ezen gondolatok jegyében — javaslatom kedvező elbírálását várva — kívánok Püspök Úrnak Boldog Új Esztenét.

Tisztelettel: ifj. Fasang Árpád sk. zongoraművész, a Deák-téri Gyülekezet presbitere”.

A levélre Káldy püspök — miután az nyilvánosságra jutott — három nyilatkozatot adott. Az első ismeretlen, a második Budapesten 1984 május 29-én, a harmadik ugyancsak Budapesten 1984 június 14-én kelt. Mindkét nyilatkozat első bekezdésében Káldy pozitívan nyilatkozott elődjéről „a megboldogult püspökről”, aki a negyvenes évek végén sokat szenvedett, sőt börtönbüntetést is viselt. A magyar állam és a Magyarországi Evangélikus Egyház azonban 1956 október elején egyaránt teljességgel rehabilitálta.

Káldy Fasang magatartásában annak ügyintézését kifogásolja. Szemére veti, hogy nála nem jelentkezett eszmecsere. Ehelyett külföldi hírközlő szervezetet kapcsolt be, akik azután a presbiter levélét publicisztikailag „kivesézték”. Ez egy hosszabb ideig személye elleni kampányra enged következtetni. „Az ismét felerősödött kampány, amely Ordass püspök személyével kapcsolatban folyik külföldi egyházi és nem-egyházi sajtóban”, ellentmond „Ordass püspök személyiségének és életstílusának”, mondtotta Káldy.

*

Mindszenty és Ordass Lajos együtt küzdöttek a '45-ös évek után egyházaik szabadságáért a kommunista rendszer ellen. Mindkettőjük sorsa csak börtön, vértanúság lett.

Az ismertetett levél Ordass Lajos teljes rehabilitációja ügyében íródott dr. Káldy Zoltánhoz, a Magyarországi Evangélikus Egyház rangidős püspökéhez. — Jellemző, hogy a levélre nem adott választ, csak akkor, amikor a nyugati hírforrások (többek között a Szabad Európa Rádió) közölték a levelet. Az is jellemző, hogy Káldy püspök azt személye elleni támadásnak veszi.

Mindszenty teljes rehabilitációja érdekében még nem történt semmi. Elsősorban a hivatalos Magyar Katolikus Egyháznak kellene lépéseket tennie. — Mikor Mindszenty Nyugatra való kiengedéséről volt először szó, a magyar kormány „amnesztiáról” beszélt. Mindszenty válasza: „Nem amnesztiát kérek, hanem teljes rehabilitációt... Egyetlen igényem a rendszerrel szemben: teljes rehabilitációm a justizmord után” (Emlékirataim 475. old.).

Ismét kapható!

Új kiadás!

Közi Horváth József:

APOR PÜSPÖK ÉLETE ÉS HALÁLA

A már régen elfogyott könyv tetemes kiegészítéssel, értékes dokumentumok, levelek, emlékezések, történelmi becsű képek közreadásával méltó módon örökíti meg a nagy magyar főpap életét, harcát az üldözöttek védelmében és mártíriumig vitt hősi helytállását.

A 122 oldalas kivevő szövegrészt gazdag képmelléklet (22 kép!) egészíti ki. A tetszetős kivitelű, kétszínnyomású fedőlapal ellátott könyv ára DM 20,—

vagy US \$ 10,—

Megrendelhető a könyv árának egyidejű beküldésével:

Gabriella Bitskey (Apor Gedenkkomitee),
Karolinenstr. 9, D-8000 München 22.

Szeptember 8-a, Kisboldogasszony ünnepe.

Ahogy megünnepeltük Nagyboldogasszony ünnepét, ugyanúgy üljük Kisboldogasszonyét. A világ egyetlen nyelvében sincs meg az a kifejező erő, mely olyan hűen, odaadóan és ragaszkodóan hozná felszínre az ember lélek belső érzelmeit, gyermeki ráhagyatottságát, örömét, keservét, határtalan bizalmát, mint a magyarban Szent István királyunk, tehát kereszténységünk bölcsője óta, Boldogasszonynak nevezzük, mert Boldog Ő születésében és a mennyekbe való felvételében. Boldog a születésében, mert az Atya kiválasztott leányaként, mint szeplőtelenül fogantatott, születik a világra, hogy makulátlan arany kehelyként fogadja a Szentlélektől Isten egyszülött Fiát, a világ Megváltóját. "Ó, Atyaistenek csodaszép leánya, Jézus Krisztus anyja, Szentlélek mátkája!..." zokogjuk évszázadok óta, mikor már elhangzott ajkunkról a dicsérő ének: "Máriát dicsérni, hívek jöjjetek!" - Boldog Ő akkor, amikor Erzsébetet látogatja a messze hegyi falucskában és szeplőtelen Szive túlcordultságával zengi:

- Magsztalja s áldja lelkem az Urat,
Öt hirdetem,
Mert Ő nékem Üdböзитөm
És megváltó Istenem!

Boldog Ő, amikor a betlehemi éjszakában Júda kietlen pusztáján az angyal meghirdeti az Ige megtestesülését:

- Dicsőség a magasságban Istennek,
És a földön békesség a jóakarató embereknek!

Boldog, mikor a templomban bemutatja, s talán boldogabb, amikor megtalálja egyetlen gyermekét! És milyen boldog lehet, ha gyermekei, kiknek Édesanyánká avatott a kereszten haldokolva végrendelkező Szent Fia, leborulunk és megvalljuk Meki:

- Ezért áldunk örvendezve, Ő, Szűz Mária!

Mert mit tehetünk egyebet, hívő keresztények, leborulunk, mint a Szahara sivatagjában a karaván minden élőlénye, ha vezetőjük jelzi a vihar közeledtét: leborulni, leborulni! Befödik arcukat, fejüket és a földre borulnak, különben megvakulnának és megfulladnának. Bennünket is ez a veszély fenyeget, mi is az élet szaharájának vándorai vagyunk csoportosan és egymagunkban, mi is megvakulunk, minket is belep a mindent fojtogató, érzéketlen sivatagi homok, ha nem borulunk Édesanyánk lábai elé, aki megvéd és megoldalmaz. Ő életünk vezércsillaga, vándorútunk útvezetője; Ő örvendezik, ha örömről van, s velünk sír, ha bánkodunk, Boruljunk hát le, hogy minket hiába sohase sirasson, áldott B o l d o g a s s z o n y !

B.M.

A n y a k ö n y v i h i r e k

A kereszténység szentségében részesült:

DOMOKOS RITA, Domokos Kálmán és Benedek Mária leánya, Mödling, 1984 szept. 8.

Egyházi házasságot kötöttek:

SZABO TAMÁS és SZALAY MARGIT, Bécs, 1984 szeptember 10.

A Mennyei Atya áldása kísérelte őket!

Az örök hazába költöztek:

CAMONDO Fritzné, szül.: Jancsár Julianna Teréz, Bécs, 1984 augusztus 8.

Msgr. Dr. DEMEL IVÁN, Bécs, 1984 szeptember 2. Engesztelő gyászmise szept. 27.-én, csüt. 18.45 órakor a Stephansdomban. - Elköltözött halott testvéreinket szeretettel foglaljuk imáinkba és szentmiséinkbe!

E g y é b k ö z l e m é n y e k

Az európai magyar papság 1984 szept. 17-21-ig tartja évi lelkipásztori konferenciáját Freiburgban. - B.D.R.

Az egyházköztség német nyelvtanfolyama szeptember 21-én, pénteken 17-19 h-ig kezdődik, a Szent István Otthonban: 7., Döblergasse 2/3o b. Kezdők és haladók részére.

Mariazellben - az országos őszi zárándoklatot szeptember 22-23-án tartjuk.
Program: indulás a Kapuzinerkirchetől, szept.22-én, szombaton 9.3o órakor.
16 órakor közös ünnepi bevonulás - este fáklyás körmenet
lo " vasárnap Dr. IRÁNYI László, a külföldi magyarok püspöke
pontificális nagymisét celebrál. Záróájtatosság délután 14 órakor.
Szállásról gondoskodunk, melynek díját ki-ki maga fizeti.
Cime: Gasthof H ö h n, Wr. Neustädterstr. 6. Autobuszdíj: 16o.-- S, mint tavaly.

Az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének vezetősége a bécsi magyar humanista, Zsámboky, latinosan Sambucus János halálának évfordulójára emléktáblát helyez el azon az épületen, amelynek helyén állt a lakóháza. - 4oo év - Az emléktábla elkészítésével Kamenyeczky István szobrászművészt bizta meg. Az emléktábla elkészítésének és elhelyezésének költségeit a magyarok önkéntes megajánlásaiból kívánjuk előteremteni. Az adományokat "Zsámboky" jeligére a Központi Szövetség folyószámlájára lehet átutalni: Österreichische Postsparkasse, lolo Wien, Georg Coch-Platz 2. Zentral Verband Ungarischer Vereine und Organisationen in Österreich, Kto.Nr. 7255.731

A "Zsámboky" - emléktábla ünnepélyes leleplezése -1984 szeptember 25.-én, kedden délután 16 h-kor lesz. Tisztelettel kérjük a résztvevők előzetes bejelentkezését a következő telefonszámon: 52 oo 222.

IME. Az Imádkozó Magyarok Egyesülete a következő engesztelő imaóráját október 4-én, csütörtökön 17.3o órakor tartja a Singerstr.-i magyar templomban.

M a g y a r s z e n t m i s é k v a s á r - s ü n n e p n a p :

I., Singerstrasse 7. P.Dr.Radnai Tibor 11 h, IX, Pazmaneum, szombaton
Prälat Valentiny Géza 18.3o h, Traiskirchen, tábor P.Szollár Lajos 9.3o h.

M a g y a r g y ó n t a t á s

Minden magyar istentisztelet előtt; továbbá a Kapuzinerkircheben (I., Neuermarkt) 7-8-ig naponta és pénteken 14.3o - 18.3o h-ig. P.Dr.Radnai Tibor.

.....

Az 1984 szept.2.-án elhunyt Dr.DEMEL IVÁN szándéka értelmében kérjük, hogy az esetleges koszorúmegváltás összegét a következő címre utaljuk át:
St.-Stephan-Verein, Postscheck-Konto Nr. 7978.29o

.....

A három főangyalt ünnepeljük szeptember 29-én: Szent Mihályt, Szent Gábort, és Szent Ráfaelt.

Szent Mihályt az égi seregek vezérét, Szent Gábort, a boldog hívívőt, Szent Ráfaelt az utasok védelmezőjét. Őket névről ismerjük, a kinyilatkoztatás így említi őket. -De kevés keresztény ember, aki hittel és bizakodva tekint fel rájuk.. Pedig hát Isten angyalai itt állnak mellettünk! Közelebb állnak hozzánk, mint más embertársunk. Örangyalunk napjában számot ad rólunk és ki tudná megmondani, hány meg hány veszélytől ment meg minket.

.....
Für den Inhalt verantwortlich:P.Dr.Tibor Radnai, lolo Wien, Stephanspl.5.

radni minden magyarnak, kik őt ismerték s mindazoknak, kik abban a szerencsés helyzetben voltak, hogy munkatársai lehettek s így szűk baráti köréhez tartozhattak.

Dr. Demel Iván 1913 március 23-án Budapesten született. Középiskoláit Budapesten, Belgiumban és Párizsban végezte. Érettségi után az Esztergomi Egyházmegyébe nyert felvételt. Teológiai tanulmányait Budapesten végezte s 1938-ban a központi szemináriumban szentelték pappá. A csallóközi Etyeken lett először káplán s a háború vége előtt a budai Mátyás-templomba helyezik át s ott is éli át a város ostromát. Ebben az időben sok ízben tanúságot tett páratlan szervezési képességéről, energikus munkásságáról, amikor is mindent elkövetett a plébániájához tartozó, sokat szenvedett lakóinak hatásos megsegítésére.

1947-ben megkapja Mindszenty hercegprímás kiküldetését a nyugati országokba különböző segélyakciók megszervezésére. Először Svájc-ból, majd 1948-tól Innsbruckból irányítja segélyakcióját. Az 1956-os magyar forradalom Dr. Demelt már Bécsben találja, ahol a bécsi Caritas keretében a magyar menekültek gondozásával bízzák meg. Egy időben elkezdí a bécsi magyarok szervezését s ezzel kapcsolatban a Szent István Egyesület revitalizálását, valamint - mint a magyar kérdések kiváló ismerője - az Ausztriai Magyar Egyesületek és Szervezetek Központi Szövetségének alapító tagja és önzetlen támogatója lesz.

Msgr. Dr. Demel Iván tapasztalata, emberi kvalitása, szorgalma és áldozatkészsége az ő távozásával fájóan fogja éreztetni hiányát a bécsi magyar intézmények életéből.

Demel atya Szent Ágoston elvét vallotta: a diszes temetés a hozzátartozóknak szól, a halottnak többet használ az ima és az engesztelő szentmiseáldozat. Végrendelétében is így intézkedett. Az egyházközség hivatalos engesztelő szentmiséjét DDr. László István kismartoni megyéspüspök fogja celebrálni a Stephans-Domban szeptember 27-én, 18.45 órakor, melyre ezuton szeretettel meghívjuk híveinket.

" Lux perpetua luceat ei! "

Dr. Demel Iván elment közülünk. Csendben, minden feltűnés nélkül, szerényen, úgy mint élete volt. Az utolsó két esztendő fájdalmát látogatói csak gondolni, ill. elképzelni tudták. Soha nem panaszkodott, soha nem volt elkeseredve, sőt még életének utolsó heteiben is azon töprengett, hogyan fogja beleélni magát abba a helyzetbe, ha egyszer visszatérhet mindennapi életébe. Tudott betegségének ellenére hitt felgyógyulásában, meg volt győződve, hogy Isten segítségével minden jobbra fog fordulni életében.

Mint lelkipásztor töretlen hite volt, szerette papi hivatását, melyet példaadó alázatossággal szolgált. Feláldozó lelkipásztori tevékenységét, többek között, mint többnyelvű gyóntatót a Stephans-Domban, magas osztrák egyházi személyek ismételten dicséretben részéltették, melynek szimbolikus jele a monsignori kinevezéssel jutott méltó kifejezésre. Egyháza iránti hűsége, ahhoz való ragaszkodása s nagyrebecsülése emelték Demel atyát azon erkölcsi és etikai magaslatra, melyet kiérdemelt s mely közszeretetének alapja volt.

Magyarsága erős volt s mindig szívényének tartotta magyar honfitársain segíteni, melyre hosszú éveken át tartó tevékenysége a Caritasnál, feláldozó munkássága a Bécsi Magyar Szent István Egyletben néma tanujelei voltak. Ezen munkájában nagy segítségére volt kiváló emberismerete, közvetlensége, nyíltsága embertársaival szemben, organizációs képessége s nem utolsósorban azon meggyőződése, hogy csak gyors segítséggel lehet hathatós eredményt elérni.

Dr. Demel személye nyugaton ismert volt. Komolyan vette Mindszenty hercegprímás személyes kiküldetését, mikor arra kérte őt, szervezen meg segélyakciókat a háború utáni kiéhezett és kirabolt hazájának és lakóinak megsegítésére. Sok esetben életének kockáztatásával lépte át az akkori Enns-i demarkációs vonalat, mert tudta, hogy számítanak sikerére, mely sokszor életet s a magyar szervezetek további fenntartását jelentette. Fáradhatatlan munkával és sikerének biztos tudatában sikerült valóban elérnie, hogy korán bekövetkezett haláláig számtalan magyarnak és magyar egyesületnek Taiwantól Burg-Kastl-ig hathatós segítséget tudott nyújtani.

Msgr.Dr. Demel Iván személye és vallásos élete példaképül fog ma-

Aranymise a határszélen

DR. HARANGOZÓ FERENC PAPPÁSZENTELEÉSÉNEK 50 ÉVFORDULÓJA

Különös ünnepség folyt le augusztus 5-én, vasárnap, a történelmi Nyugat-Magyarországon, a mai Burgenland határon inneni községében, Monyorókeréken (Eberau). Különös, megindító, mondhatni: történelmi...

Az Életünk főszerkesztője, a volt teológiai vicerektor, a Kastl-i magyar gimnázium volt igazgatója, a szibériás politikai fogoly, a 76 éves dr. Harangozó Ferenc ünnepelte 50 éves pappászenteleését, tartotta meg aranymisét. És vele együtt ünnepelt csaknem félezer jelenlevő, lélekben pedig sok-sok ezer magyar és más anyanyelvű, hisz' személye túlzás nélkül mondható, hogy ismert az öt földrészen...

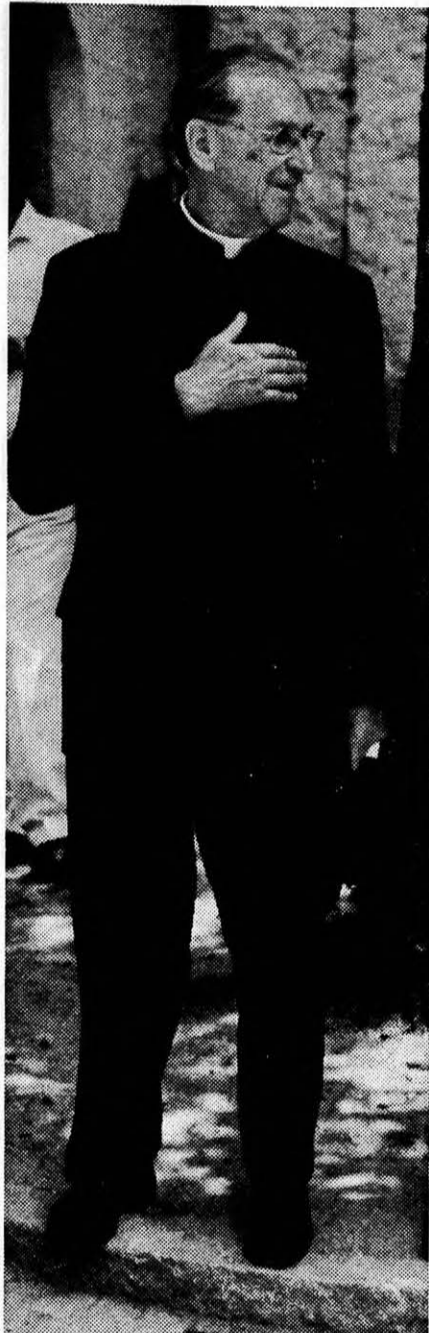
Harangozó Ferenc 1908 január 24-én született egy 11 gyerekes gazdálkodó családban Vas megyében, abban a Szentpéterfa községben, mely Isten-, egyház- és hazaszeretetével mindenkor, a második világháború utáni kataklizmában is megmutatta a hithez és erényhez való hűségét. Abban a Szentpéterfában, amely egy szívet, de három nyelvet adott polgárainak, akik ezt aényt mind a mai napig, mint a szentistváni állameszme zálogát, a békés együttélés gyakorlatába tudják átvinni és gyümölcsöztetni. Eről tanuskodott' az aranymise is!

Harangozó Ferenc 1928-ban érettségizett a kőszegi bencéseknel, majd nyitott szívre találván nála az isteni hívás, Innsbruckban ösztöndíjasként tanult a jezsuiták által vezetett teológián. 1934-ben itt szentelték pappá, primiciáját pedig szülőfalujában mondotta 1934 július 29-én. Ugyancsak Innsbruckban dokto-rált 1935-ben.

Mivel aligha vannak véletlenek az életben, biztosan sorsszerű, hogy 1936/37-ben Mindszenty József, az akkori zalaegerszegi esperesplébános mellett volt káplán, ami nagy mértékben formálólóg hatott nézeteire és egyéniségére. Rövid kőszegi ifjúsági munka után kerül a szombathelyi Faludi Ferenc állami gimnáziumba hittanárnak (E sorok írója első tanítványa volt és Mária kongregációs prefektusa). — Az aranymisén jelenlevő faludisták spontán megnyilatkozásai tanuskodnak diákjainak 45 év után is megőrzött értékeléséről és szeretetéről...

A gimnáziumból papneveldebe kerül, ahol erkölcsant tanít már mint teológiai

tanár. Innen küldi őt Grösz megyés püspök 1942-ben a mind veszélyesebbé váló háborús helyzetben Muraközbe, ahol mint esperesplébános és püspöki helynök személyes bátorságával és nem utolsósorban nyelvtudásával sok jogsértést, atrocitást tudott megakadályozni, életük-

A Kastli Magyar Gimnázium udvarán tavaly Pünkösdkor

ben és szabadságukban veszélyeztetett embereket ment meg a bevonuló fanatikus partizánok kegyetlenkedéseitől.

1945-ben, 37 éves korában, a szombathelyi papnevelde helyettes igazgatója a szentéletű Géfin Gyula mellett. De „sorsát senki nem kerülheti el”... Harangozó nem az az ember, aki jogtiprást, igazságtalanságot, emberi nyomort tétlenül tud nézni... Karitatíve segít sok rászorulton és kapcsolatai révén menedéket és szabadföldrejutást tud nyújtani egy népidéken, istentelen — és mert istentelen, embertelen is! — rendszer végrehajtó közegei elől. Ezen bibliai (!) és legkeresztényibb tevékenysége miatt sokakkal együtt letartóztatott. 1948-ban Szombathelyen az utcáról hurcolják el és orosz hadbírótság 25 évi kényszerimunkára ítéli. Maga is élete nagy iskolájának érzi a börtön- és a szibériai munkatáborok éveit. Éhség, mínusz 50 fok alatti telek, embertelen bánásmód, tifusz, mely majdnem végzett vele. Valóban csak Isten kegyelme tartotta meg a világnak. Nyilván, mert Istennek még tervei voltak vele...

Az aranymise estéjén késő órákba nyúló interjú alkalmával tette — maga elé mondva — a megállapítást, hogy mennyire igaza van a nagy magyar teológusnak, Schütznek, amit 'Istenről a történelemben' ír. Persze, hogy a körülmények ren-

geteget befolyásolnak életünkben; persze, hogy minduntalan állást kell foglalnunk, igent vagy nemet kell mondanunk az életben; de végső fokon Isten vezet bennünket. Harangozó kibírja Szibériát is (6 és fél év!), s amikor Konrad Adenauer német kancellár Moszkvában jár a német foglyok érdekében, a többi külföldi politikai fogollyal együtt visszakerül Magyarországra, ahol őt is, valamennyiünket, a rendszer a legszívesebben már „leírt” volna. Ismét egy év börtön, amíg az 56-os népfelkelés alkalmával „az egyetemisták és csepeli munkások vállal” kiszabadítják a politikai foglyokat! A boldogság rövid ideig tart, de a november 4-i véres vasárnap után megtalálja az utat a szabad Nyugatra. „Isten veled Hazám, bátrak Hazája...” — mondhatta volna a költővel... Örökre...?

Nyugatra kerülve előbb Svájcban tanár a Schwiz-i katolikus gimnáziumban, majd 1960-ban átvészeli a Kastl-i gimnázium vezetését és 73-ban bekövetkezett nyugdíjbanmenetelig azt, a kezdet nehézségein átsegítve, örvendetes virágzásba fejleszti. Anyagi és tantestületi stabilitás, magas színvonalú és nemzetközi hírnév kísérvője a tapasztalt pedagógus és szervező munkájának. — Nyugdíjbanmenetele után ismét munkatársa lesz a nagy magyar mártír Mindszenty József bíborosnak. Vele is megjárja Amerikát, elkíséri őt Dél-Afrikába (1973) és Dél-Amerikába (1975). S a hű munkatárs ott van a halott primással annak „utolsó útján” is, 1975 május 6-án a Mária-cell-i temetésen.

1982-ben Ausztráliába utazik s mint mindenütt, az egyik cél emigrációnk szemfényre, a Kastl-i gimnázium jövőjének biztosítása. — Közben súlyos autószerencsétlenség éri Burgenlandban, de a gondos ápolás és a „pannoniai levegő” (amire előszeretettel és gyakran hivatkozik) meggyógyította. Neve elválaszthatatlan az utolsó évtized minden máriacelli vonatkozásától: a Mindszenty sír, a keresztúti kápolna, a Múzeum... A Mindszenty Alapítványnak tanácstagja, a Mindszenty Emlékbizottságnak pedig elnöke. Gyakorlatilag az ő műve (a Vitézi Rend felkérésére) a Mattsee-i emlékmű, azon a helyen, ahol a magyar Szent Korona 1945-ben a háború végét megértte. S mindemellett az emigrációnak, az európai katolikusok lapjának, az Életünknek gondja is az ő vállán nyugszik... De Ő hálát ad az Istennek, (s mi vele együtt) hogy mindezt bírja.

Az augusztus 5-i aranymise meghitt, megindító, megrázó tanuskodás volt Harangozó Ferenc, a pap és ember mellett. Ahonnan oly sokszor — gyakran „fátyolos szemmel” — áttekint szeretett szülőfalujába, a Monyorókerék-i kegytemplomban a nyári rekordhőség ellenére több mint négyszázan jelentek meg hálaadó tedeumra. Majd a fele hazulról, a szülőfaluból, részben a többnapos Mária-cell-i utazás utolsó állomásaként. Tíz pap koncelebrált, és a legszebb imák és énekek magyar, horvát és német nyelven tették felejthetlenné a misét. A köszöntők is három nyelven hangzottak el, — magyarul Msgr. Valentiny Géza főlelkész beszélt — majd egy czinfalvi (Siegendorf-i) kislány köszöntötte „Feri bácsit” három nyelven s egy hangos magyar „Éljen!”-nel fejezte be mondókáját. De erre már az egész templomban kitört a tapsvihar. És akinek a Boldogasszony Anyánknál még nem jöttek elő a könnyei, az a magyar himnusznál biz-

A jubileumi évfordulóra

Krisztus szolgálatra hívta papjait. Az, aki azt mondotta „Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon”, aki az Utolsó Vacsorán tanítványai lábát megmosta s így példát adott nekünk, hogy mi is hasonlóképpen cselekedjünk testvéreinkkel, aki az első helyet azoknak ígéri, kik mindenkinek szolgálóivá lesznek, nem uralkodókat akar a nyája felett, hanem szolgálókat.

Ebben a szolgálatban Feri bácsi — dr. Harangozó Ferenc — mindig is élen járt. Egész papi élete szolgálat volt ebben a fontos papi feladatban, a Világ Világosságának világát tovább adni. Mint nevelő és tanár diákjai és hívei értelmét és szívét világoztotta. Példája, tanítása vonzóvá tette s mindazt amit Krisztustól, szüleitől, nevelőitől kapott környezetére sugározta. Így tudott sok embert élete útján eligazítani, nekik utat mutatni és olyan maradandó értékekre figyelmüket felhívni, melyet sem a rozsdá meg nem emészt, sem a moly meg nem rág.

Legfőbb örömeinek tekintette Krisztus keresztdozatának gyümölcsét kiosztani a keresztségben, szentgyónásban, betegek látogatásában és a szentmiseáldozat bemutatásában. Híveit mindig örömmel szolgálta s papi életének munkásságát gyümölcseről meg lehet ismerni. Mint ahogyan ő is egy olyan gyümölcs lett, mely élvezetes és kívánatos, tápláló és erősítő.

Hálát adunk Istennek s mindazoknak, akik által Feri bácsi azzá lett ami ma is. Örülünk, hogy életünk s utunk egy részét az ő társaságában tölthetjük. Időnkénti keménységével sem tudja szívét jóságát leplezni.

Kérjük a Jóistent, hogy még sokáig velünk maradjon s mindannyiunk örömeire és gazdagítására életművét folytathassa.

Msgr. Valentiny Géza főlelkész

tosan a szeméit törölgette. — A misét követő 'szeretet-lakomán' folytatódott az ünneplés. A templomi háromnyelvű laudatio után majd egy tucat pohárköszöntő követte. Az ünneplést valóban ebéd nélkül maradt, mert minden pohárköszöntőt megválaszolt. — Külön örömet okozott neki Irányi László magyar püspök távirata Amerikából. — Igazán megdobogató érzés volt a nagy Harangozó-rokonság és az egész környék összetartását érezni, akik közel 40 éves kényszer, vagy a nyugati anyagi jólétben is hűek maradtak hitükhöz és hazájukhoz. Sokan jöttek — kivándoroltak — Amerikából és Ausztráliából, mint ahogy a „vendégek” is gyakorlatilag mind az öt kontinentst képviselték. Önkéntelenül első szent királyunkra kellett gondolni „gyenge az egynyelvű nép...”, amikor az ember ezeket a háromnyelvű s a hazai röggel összenőtt 'határvidékieket', határvédőket ilyen szentistváni egységben látta.

Munkában az áldás, — hangzik egy mondás. Ez áll Harangozó Ferencre is. Minden 'stressz' és munkahalmaz közepette ő pap maradt mindenk előtt. Az ima és med'tálás életének sine qua non ja. S ha nem a hivatási munka, akkor a szeretett St. Margarethen-i k's háza, szölleje a munkaterülete, amit két kezé munkájával gondoz és „a gazda szemével” melenget. A legigazibb értelemben a bencés tanítás: Ora et labora!...

Aranymiséje alkalmával gratulál a Jubilánsnak a következő, „a gyémánt” reményében az Életünk néps tábora!

Feljegyezte „a tanítvány”:

Balogh Ádám tanár
(Bad Ischl, Ausztria)

A czinfalvai ünneplés

Primiciájának 50. évfordulóján, július 29-én ünnepelte Harangozó Ferencet Czinfalva, azaz Siegendorf, német és horvát lakossága. Az ő St. Margarethen-i kis háza és szöllője ugyanis csupán néhány kilométerre van Siegendorf-tól, így az évek folyamán ez egy kicsit az „otthona” is lett. Hosszú évek óta helyettesíti itt — főleg nyaranta — régi barátját, Herczeg Leó plébánost és a siegendorfiak körében megható szeretet és megbecsülés övezi. A Siegendorf-i templomban, amelynek oltárán két oldalt István király, illetve Szt. László király szobrai láthatók — a jubileumi ünnepi szentmise a környékbeli községek papjainak koncelebrálása mellett, horvát és német nyelven folyt le és azon Mozart „Veréb miséjét” (Spatzen Messe) adta elő a kismartoni (Eisenstadt-i) Haydn-zenekar és az Irgalmasok énekkara, valamint a fehértemplomi (Donnerskirchen-i) fúvószenekar. A főlemelő szentmise után az ünneplést a plébánián rendezett szeretet-vendégség fejezte be.

(sz)

HARANGOZÓ FERENC:

AZ ÖRÖKSÉG

IV.

A KISGAZDAPÁRT VÉGLEGES FELSZÁMOLÁSA

A Szülők Szövetségének és főleg a Kisgazdapárt nemzetgyűlési képviselőinek, köztük főtitkáruk, Kovács Bélának, kemény és bátor magatartása akadályozta meg a kommunistákat abban, hogy a hitvallásos iskolát és a hitoktatást megszüntessék és új egységes tankönyveket vezessenek be. Ez a fordulat meglepte a kommunista párt legfelső vezetését, de magát a Szovjet Ellenőrzőbizottságot is.

Erre új, brutálisabb eszközökhöz folyamodtak. 1946 decemberében az Államvédelmi Rendőrség őrizetbe vett több kisgazdapárti képviselőt és velük rokonszenvező katonatisztet. Köztársaságellenes összeesküvéssel vádolták őket. A miniszterelnök és a honvédelmi miniszter fölül akarták vizsgálni az ügyet, de Szviridov orosz katonai parancsnok a vizs-

Magyar kalauz a bécsi Stephansdómhöz

Az egész német nyelvterületen fellelhető magyar emlékek kutatásában fáradszónak tudós jezsuita, Cser-Palkovits István, tollából most jelent meg „A bécsi Szent István-dóm és magyar emlékei” című könyvecske. Régóta meglévő jogos igényt és kíváncsalmat elégít ki az osztrák főváros szívét, a „Stephansdomot”, a dóm csaknem 900 éves történetét, művészeti emlékeit, műkincseit ismertető magyar kalauz. Nagy szükség volt rá, hiszen a különböző német, angol, francia, olasz nyelvű „idegenvezetők”, — a dolog természete szerint — legfeljebb ha futólag, vagy egyáltalán nem említik a Szent István-dómhöz kapcsolódó magyar történelmi s egyéb vonatkozásokat; — Cser-Palkovits István munkája viszont ezeket mindenütt részletesen tárgyalja és a szövegben praktikus ötlettel külön nyomdajel hívja fel rájuk a figyelmet. Éppen ezért — ahogy a „Bevezető”-ben olvashatjuk: „nemcsak magyarországi turistáknak és a világon szétszóródott s Bécszet látogató magyarságnak tehet szolgálatot e szerény füzet, hanem talán az osztrák fővárosban élő vagy azt fölkereső s vendégeket kalauzolók honfitársaknak is”.

A könyvecske világos, jól átgondolt szerkezete, beosztása, szép tipográfiája egyaránt hozzájárul ahhoz, hogy az érdeklődő látogató, vagy turista haszonnal üthesse föl: mit kell, vagy mit érdemes, milyen sorrendben megnézni a Stephansdómban?

Talán felesleges mondani — kivált a mi olvasóinknak, hiszen a szerző számtalan értékes cikke, nagyobb tanulmánya látott napvilágot az Életünk hasábjain — milyen lelkiismeretes, igényes munka ez a magyar dóm-kalauz, mennyi hasznos, történelmi, művészeti- és művelődéstörténeti ismeretet nyújt. Tudományos színvonala ellenére mégis közhíros, egyszerű, de pallérozott stílus révén is érdekes olvasmány és amiért elsősorban íródott: kitűnő, megbízható kaauz.

A szépképzésű, 80 oldalas könyvecskét 20 fekete-fehér és 10 színes kép díszíti. A bécsi Szent István-Egyesület kiadásában megjelent könyvet minden Bécsbe látogató magyarnak melegen ajánljuk.

Szamosi József

gálatot beszüntette. Az Államvédelmi Osztály főnöke, Rajk László veszi kezébe az egész ügyet és nyilvánosságra hozza a lefogott vádlottak „beismerő” vallomásaikat a köztársaság-elleni összeesküvésről. Aztán láncreakcióval egyre több kisgazdapárti vezetőt vesznek őrizetbe. Tildy és Nagy Ferenc tudtával a Nemzetgyűlés felfüggeszti mentelmi jogukat.

Mindszentyt ez megdöbbenette és mégjobban az, amikor megtudta, hogy kezdik Kovács Béla főtitkár körül is fogni a „hálót”. Rákosi ugyanis személyesen kereste fel Nagy Ferenc miniszterelnököt és adta át a főtitkár ellen szóló bizonyítékokat. Azt követelte, hogy Kovács Bélát állítsák félre, a Kisgazdapártot pedig nyilvánosan feddjék meg.

Nagy Ferenc január 28-án úgy nyilatkozott: „Az összeesküvők befészkeltek magukat nagy politikai és társadalmi szervezetekbe, elsősorban a Független Kisgazdapártba”. — A kommunisták erre újabb összeesküvőket „lepleztek le”, mentelmi joguk felfüggesztését követelték a miniszterelnöktől. Az Államvédelmi Rendőrség a Parlament kapujában rakta rájuk a bilincseket Péter Gábor személyes irányítása mellett. A Nemzetgyűlés csak Kovács Béla mentelmi jogát nem volt hajlandó felfüggeszteni. — Nagy Ferenc abban bízott, hogy a bíróság ugyanis felmenti őket. 25 tagú parlamenti bizottság felállítását javasolta az újabb „összeesküvés” ügy kivizsgálására.

Rákosi ehelyett azt ajánlotta, hogy Kovács Béla mentelmi joga meghagyása mellett önként jelentkezzen kihallgatásra. Ebbe végül Nagy Ferenc és Tildy Zoltán is bele ment. Amikor azonban Kovács Béla jelentkezett, az orosz főparancsnok szovjetellenes kémkedés és összeesküvés vádjával letartóztatta. Egy hét múlva, márc. 2-án jelentették, „hogy 1947 február 25-én Budapesten földalatti szovjetellenes fegyveres felkelés és a szovjet hadsereg ellen irányuló kémkedésben való aktív részvétel miatt tartóztatták le Kovács Bélát, a Független Kisgazdapárt volt titkárát. A titkár olyan fegyveres csoportok megalakításában vett részt, amelyek gyilkosságokat és terrorcselekményeket követtek el Magyarországon a szovjet hadsereg tagjai ellen”.

Ekkor megmozdultak az amerikaiak is. Weems tábornok kormánya nevében jegyzékben közölte Szviridov-val, hogy „az Egyesült Államok kormánya aggodalmát fejezi ki a Magyarországon kipattant politikai válság miatt”.

A történetek az Egyesült Államok kormányának véleménye szerint jogosultságot beavatkozást jelentettek Magyarországon belülről. Azt ajánlja, hogy a három nagyhatalom: a szovjet, az angol és az amerikai kormány megbízottai együtt vizsgálják meg az összeesküvés ügyét. — A jegyzékre Szviridov március 9-én válaszolt. A válasz lényege: A köztársaság-ellenes összeesküvés veszélyeztette Magyarországot demokratikus államrendjét és kormányát. Egyébként az alkotmányellenes összeesküvés tényét maga a Független Kisgazdapárt is elismeri, és önként beleegyezett abba, hogy az érintetteket megfosssák mentelmi joguktól és bíróság elé állítsák. A kivizsgálás befejezést nyert, az összeesküvők ügyét a Magyar Köztársaság független demokratikus bírósága tárgyalja. Ezért — idézve Szviridovot — „nincs módomban elfogadni az Ön ajánlatát, miszerint együtt-

tesen vizsgáljuk ki a jelenlegi helyzetet. Ez a Magyar Népbíróság törvényes jogába való durva beavatkozás lenne. Az Ön beavatkozását Kovács Béla ügyében pedig olyan kísérletnek tekintem, amely Magyarország területén lévő szovjet fegyveres erők védelmét lehetetlenné teszi... Tehát Kovács Béla letartóztatása nem tekinthető a szovjet megszálló hatóságok Magyarországon belülről való beavatkozásának...”

Az összeesküvők” Népbíróság elé kerültek. A kimerült, megviselt idegzetű vádlottak súlyosan vallottak önmaguk ellen. Három halálra, a többi tíz éven felüli kényszermunkára ítélték.

Mit tehettek erre az amerikaiak? Az amerikai kormány, távol a színtértől, a Jalta-i egyezményben az oroszoknak juttatott megszállási zónában semmiképpen sem tartotta a helyzet kulcsát a kezében. Az oroszok a helyszínen voltak és a helyzet urai. Ők jól tudták, mit akarnak és céljukat, ha kellett, az egész ország akaratával szemben is megvalósították. — Szviridov a második jegyzékre nem is válaszolt érdemlegesen.

Az összeesküvés ügye közben tovább bonyolódott. „Kiderült”, hogy maga Nagy Ferenc kormányelnök is résztvett a saját kormánya elleni összeesküvésben. Ezt a meglepő ténytet (?) „kíméletből” külföldön tudatták vele, amikor szabadságon volt Zürichben. Telefonon értesítették, hogy egy Szviridovtól érkezett átirat szerint ő is résztvett a Kovács Béla által vezetett összeesküvésben. Nagy Ferenc telefonon beszélt Rákosival és lemondott hivataláról. Svájcba visszament.

A Kisgazdapárt számos vezetőségi tagja menekült az országból. Most már végleg az történt, amit a „Párt” akart. A megmaradt Kisgazdapárt megrettent vezetői értekezletre ültek össze március 11-én a marxistákkal. Megállapodtak abban:

1. Megszüntetik a kötelező iskolai hitoktatást és egységes új tankönyveket vezetnek be az összes iskolákban.
2. Előkészítik az egyház és állam közti megegyezést, amellyel elrendeznek minden függő kérdést az egyházakkal.
3. Mindenkit kirekesztenek a pártból, aki a pártok közötti békés együttműködést akadályozza.
4. A tervgazdálkodás jegyében 3-éves gazdasági tervet dolgoznak ki.

Varga Béla és Balogh István, a Kisgazdapárt megmaradt két papvezetője, megígérték, hogy elfogadják a püspöki karral is a fakultatív hitoktatást. Amikor erről a pártközi értekezletről Mindszenty értesült, levelet írt a Nemzetgyűlés elnökének, Varga Bélának és közölte vele, „hogy a püspöki kar nemcsak hogy nem járul hozzá a tervhez, hanem következetesen állást foglalt és tiltakozik ellene”. Csak „egy kis csoport ajánlotta a kommunistákkal való egyetértést a béke érdekében” — emlékezik vissza Mindszenty.

A kötelező hitoktatás védelmében szinte egy emberként mozdult meg az ország. Tiltakozó táviratok, levelek ezrével érkeztek naponta az Actio Catholica elnökségéhez, katolikusoktól és protestánsoktól, papoktól és világi hívektől, diákoktól és tanároktól, keresztény egyesületektől és társadalmi szervezetektől. Az evangélikus és református egyházak szoros együttműködtek a katolikusokkal. Az ifjúság a városokban mindenütt tüntetett: „Kötelező hitoktatást — hittant akarunk!” — Március 26-án „Vörös Csepel”-

ről 250 tagú munkásküldöttség kereste fel a miniszterelnököt, hogy a csepeli munkásság nevében tiltakozzanak a kötelező iskolai hitoktatás eltörlése ellen. Az e tárgyban április 12-én írt püspöki körlevélben ez áll többek közt: „... Úton-útfélen halljuk, plakátokon olvassuk a jelszót: Előbb demokráciát, azután szocializmust! — Attól tartunk, hogy a hitoktatás kérdésében is sokaknál ez a szándék: Előbb fakultatív hitoktatás — azután semmilyen hitoktatás, végül materialista világnézeti oktatás! — Mi úgy érezzük, hogy Istentől reánk ruházott hivatásunk szellemében mindjárt kezdetben fel kell emelnünk szavunkat, nehogy kétségbeesetten találjanak bennünket a további támadások a keresztény nevelés ellen és meginduljunk a lejtőn a hitetlenség felé...”

A fakultatív hitoktatás és az egységes iskolai tankönyvek bevezetésének a tervével az egész ország ellenállása miatt végül is le kellett venni a napirendről. Rákosi kénytelen volt belátni, hogy az egyház győzött. Képmutatónak úgy nyilatkozott, hogy „nem is a kommunisták, hanem a Kisgazdapárt vetette fel a hitoktatás megszüntetésének a tervét. A marxisták ugyan... a lelkiismereti szabadság nevében kívánják a szabad vallásoktatást, ... de amíg a magyar nép száz sebből vérzik, kerülni kell az olyan kérdések felvetését, amelyek újabb nyugtalanságot és a viszály magvát hintenek el.”

Az ország ekkor még nem is sejtette, hogy Rákosi ezeket a félrevezető szavakat már a közben kiírt nemzetgyűlési választások érdekében mondta.

(Folytatás a 6. oldalon)

Nyilatkozat

A londoni TIMES 1984 június 6-i számában hírt adott a Román Szocialista Köztársaság intézkedéséről, miszerint a kolozsvári Bólyai — Babes Egyetemen, amelynek hallgatósága a múltban 65 % -ban magyar volt, bevezeti a numerus clausust: a magyar hallgatók számát az összhallgatók 5 % -ában szabja meg. Az intézkedés továbbá előírja, hogy az Erdély területén lévő elemi- és középiskolákban a történelem és a földrajz tárgya csak a román származású tanítók, tanárok által tanítható.

Ez a nyílt magyarellenes intézkedés ismételt és végérvényesen bebizonyítja, hogy a Magyar Népköztársaság azon politikája, amelyre a szomszédos országokban élő magyar kisebbségek nemzetiségi és emberi jogainak képviseletét az elmúlt évtizedben alapozta, eredménytelen.

Az ország határain kívül élő magyarság erején felül, adott lehetőségeit maximálisan kihasználva eddig is mindent megtett, és a jövőben is megtesz a kisebbségben élő magyarság jogainak érvényre juttatásáért.

A Román Szocialista Köztársaság magyarellenes, apartheid politikájának legújabb megnyilatkozása alkalmából rámutatunk arra a tényre, hogy a környező országokban élő magyarság jogainak hathatós védelme elsősorban a Magyar Népköztársaság kormányának kötelessége. Ezért a kisebbségi magyarság további sorsának alakulásáért — a szomszédos országok hatóságai mellett — a Magyar Népköztársaság kormányát tesszük felelőssé. 1984 június 17.

IRÁNYI LÁSZLÓ, a külföldön élő magyar katolikusok püspöke; ABRAHÁM DEZSŐ, az Amerikai Magyar Ref. Egyház püspöke; BÜTÖSI JÁNOS, az Amerikai Magyar Kálmán Szinódus püspöke, valamint az északamerikai magyarság egyházi és világi vezetői.

Tíz év Linzben

Felsőausztria magyarsága augusztus 26-án ünnepelte szeretett lelkipásztorát, dr. Kerny Géza, püspöki tanácsos, Linz-i működésének tizedik évfordulóját. A jubileumi ünnepséget — amelyet összekapcsoltak a linzi magyarok hagyományos Szent István-napi zárandoklatával — a Pöstlingberg-i bazilikában szentmise vezette be, utána közös ebéd, délután pedig gazdag ünnepi műsor, ajándékok átadása követett. A felemelő ünnepséget a Magyar Kultúregyesület és a linzi cserkészcsapat közösen rendezte. Kerny atya szerénysége, áldozatos

Nem az a szegény, akinek kevés van, hanem aki többet kíván.
Pázmány

100. SZÜLETÉS NAP!

A mindannyiunk által szeretve tisztelt **Heidrich Stefánia**, özvegy ezredesné, augusztus 25-én ünnepelte századik születésnapját. Az idős hölgy hét gyermeket nevelt fel, akik közül hármat felnőtt korukban veszített el. Ez az elmúlt világ egyik utolsó nagyszonyja, áldozatos munkát fejtett ki a stockholmi magyar menekültek körében. Ő gondozta P. Szőke János püspökhelyettesünket is stockholmi tartózkodása alatt: édesanyja helyett Ő volt a „Mamikája”; ellátta, kényeztette és áldozatos szeretetével megkönnyítette az Atya nehéz lelkigondozói munkáját, pedig már akkor is nyolcvan felé járt.

A Misszió tagjai szívből kívánják, hogy a Jó-Isten még sokáig éltesse!

*

A **születések számának növelése** érdekében Romániában az Egészségügyi Főtanács részletes intézkedési programot dolgozott ki. A testület a párt népesedési határozatának nyilvánosságra hozása után tartott tanácskozásán azt is elhatározta, hogy drasztikus szankciókat fognak alkalmazni az abortusz-törvényt megsértő orvosokkal szemben. Az ilyen orvosokat eltávolítják hivatásuk gyakorlásától és emellett egyéb, büntető felelősségrevonás is vár rájuk a jövőben. A szigorú intézkedések célja az lenne, hogy Romániában az abortuszokat 30 %-kal csökkentsék és minden családban három-négy gyerek nevelődjön fel. — És Magyarországon?

*

Dr. IGÓ-KEMENES PÉTER, volt kastli diák, július 18-án habilitált a Heidelbergi Egyetem fizikai fakultásán. Középiskoláit végig a magyar gimnáziumban végezte és 1962-ben Kasziban kitüntetéssel érettségizett. Belgiumban, a Löveni Katolikus Egyetemen, 1966-ban szerzett fizikusi diplomát, 1971-ben pedig az elérhető legjobb eredménnyel („la plus grande distinction”) doktorált. Még abban az évben ösztöndíjként kerül Genfbe, a CERN-bez (CERN = Centre Européen de la Recherche Nucléaire, azaz Európai Magfizikai Kutató Központ). 1972-től a Heidelbergi Egyetem alkalmazásában folytatja a CERN-nél kutatásait az „elemi részecskék” tanulmányozásával. Azóta számos tudományos publikációja jelent meg és előadásokat tartott, többek között 1982-ben a Balatonfüredi Nemzetközi Fizikus Kongresszuson is. 1981—83 közt a New York-i Columbia Egyetemen vendégprofesszor. 1983-ban tért vissza a CERN-bez, ahol az épülőben lévő új óriás-gyorsító (LEP) egyik kísérletét készíti elő. A kísérlet 1989-ben kezdődik.

A volt kastli diáknak tudományos pályáján elért eredményeihez az Életünk is szívből gratulál.

munkássága, segítőkészsége közismert. Minden idejét, erejét a magyarságnak szenteli. Különösen szívén viseli az új menekültek, főleg az erdélyiek sorsát. Hetenként kétszer látogatja a menekült táborokat (Thalman kb. 80, Bad Kreuzen 70 km-re van Linztól!) többnyire vonaton, autóbusszon. 70 éves elmúlt, de a fiataloknak is példát mutató szorgalommal látja el sokrétű feladatát. Minden reggel a Magyar Otthon kedvesnővéreinek a miséjével kezdi a napot, majd következik a Karitászbán ügyelet, magyar iskola, beteglátogatások, temetések, stb. A menekültek sokszor este 8—9 órakor is várakoznak az ajtaja előtt, de fáradtság miatt sohasem utasított még el senkit és nem kérdezi, hogy ki milyen vallású, egyformán segít minden rászoruló.

A Felsőausztriai Magyarok Kultúregyesületének tíz éve a jegyzője, mondhatnánk szíve-lelke, az „Életünk” mellékletének szerkesztője, postázója, amit még súlyos műtétje ellenére a kórházból is elvégzett. A magyar multságokon sokszor hajnalig virraszt mint házigazda a Magyar Otthonban, de reggel 7 órakor már miséznek, majd Linzben és Welsben keresztel vagy esket. A Linz-i Árpád Cserkészcsapatnak is szervezőtő tagja, munkájával és adományával támogatja a csapatot.

A menekültek nagy részének gyermekeit kereszteli, hittanra tanítja, elsőáldozásra készíti elő. Mint ismeretes, Magyarországon nincs hitoktatás, a legtöbb fiatal nem áldozott, de templomi esküvőt szeretne. Kerny atya időt és fáradságot nem kímélve tanítja imádkozni és katekizmusra ezeket a fiatalokat, sőt felnőtteket is, hogy majd ha elvégzik a szentgyónást és áldozást, templomi esküvőt tarthassanak.

Aki ismeri Kerny atyát, annak nem nehéz elképzelnie: milyenek lehettek az Úr apostolai.

S. E.

TÜZ TAMÁS:

Két vers Rómából

AD MULTOS ANNOS

Dr. Magyar Gyula gyémántmiséjére

*Kifénylik egy-egy nap a szürke évből,
árnyék-létiünkbe beragyog a nap:
ilyenkor elhalikul a hangos ének,
a büszke térdek földre omlanak.*

*Némán figyeljük, merre dől a kocka,
hiszen minden Istentől származik,
ki mindent megtehet és bölcsen
megszabja életünk határait.*

*Ma színaranyból gyémánttá verődik
egy papi sors öröme-bánata:
még sebében is szikrázik az égnek
didergető ezernyi csillaga.*

*Attól kezdve, hogy jött a Tisza mellől
folyókon, zordon havasokon át,
hogy meglelje a sárga Tiberisnél,
nagy kerülővel, végre otthonát.*

*Róma ölelte át. Péter sírjánál
egy kis nép jövőjéről álmodott,
míg tanította minden nemzeteknek
a halhatatlan isteni jogot.*

*Köszöntünk szívünkben ma, Gyula bácsi,
szemiünkben ég az ősi büszkeség,
imádkozunk, hogy élj AD MULTOS
ANNOS
és megérhessed még a VASMISÉD!*

(Folytatás a 4. oldalról)

A PÁRIZSI BÉKEKÖTÉS

Mindszenty érezhetően elzárkózott, amikor emlékirataiban erre az időre emlékezik. 1946 nyarán a magyar béke-delegáció semmi eredményt nem tudott elérni. Maga Nagy Ferenc, a miniszterelnök, a kommunistákat a magyar békecélok szabotálásával vádolta. A magyar területi igényeket úgy emlegették, mint revizionista és sovíniszta magyar követeléseket.

„A világegyház vonalán” Mindszenty mégis tenni, elérni szeretett volna valamit. De hiába apellált a 3,5 millió elszakított magyarra közvetlen határaink mögött. Hiába sorolta fel érdemeinket, hogy míg Nyugat fejlődött, élte és építette ki a maga világát, addig mi 500 éven át véreztünk a Nyugat és Kelet mesgyéjén, és „lettünk ma koldusnemzet”. — Nemcsak hogy a legkisebb határkiigazítást sem kaptuk, hanem az oroszok és csehek mesterkedésére Pozsonnyal szemben a Duna innenső magyar oldalán három községből álló hídfő-állást kaptak a csehek.

De a békekötés legnagyobb baja az volt, hogy utána nem vonultak ki az oroszok három hónap múlva, ahogy azt annakelölte a jó magyar nép várta, hanem az ausztriai megszálló csapatok utánpótlási vonalának a biztosítására „maradtak” meghatározatlan időre Magyarországon. Így még a látszat — szuverénitástunkat sem kaptuk vissza.

Leírhatatlan volt az elkeseredés Magyarországon. Az aláírás napján, 1947 február 10-én, Mindszenty magához a párizsi békekötéshez írt: „Wilson önrendelkezési jogának s az emberi jogok kartájának mellőzésével újra csak papír- és szájbéke születhetik”.

Este az ország minden templomában szentségimádásokat tartottak. Tízezer mondta sírva és zokogva Mindszentyvel az imát: „Mindeneknek mindenható Te-

ET LUX PERPETUA

Mester István emlékének

*Kihűlő jelképek szárnyverdesése.
Esős és fogvacogató tavasz.
Salvator Mundi. Világ Megváltója.
Kórházi ágy. Egy sápadt férfiarc.*

*Mert férfi volt és névszerint is mester,
ki a Mesterhez úgy hasonlított,
ahogy egy csillag hasonlít a Napra,
ahogy két egymásba nyitó titok*

*s ha jól tudom, a szívük mindig egy
volt,
egy szóra vert, arra hogy SZERETET,
mivel nemcsak a szóban volt ő mester,
hanem tettben is lángolt-szeretett.*

*Róma kövén is hazájáért égett,
mert szerelme volt minden, mi magyar,
érte fogyott el gyorsan, mint a gyertya,
örölte gond és tépte zivatar,*

*de gondolatban évekké elökljárt,
a gyors időben előre szaladt,
Szent István házában a kerti úton
nézte a fákat, futó árnyakat.*

*Kegyes Jézus, Irgalmas Mester,
öleld Magadhoz megtorpant szívét,
engedd, hogy mérték nélkül ráragyogjon
Örök Napod s az izzó Égi Kék!*

remtője, Alkotója, ó nagy Isten! Vártuk a békét, annak ezerszer megáhitott világát. Most mondják: Béke, béke — holott nincs béke (Jer 6,14). Csak csalják vele az én népem (Ez 13,10). A mi népünk nem lép a béke útjára, mert az igazság és béke nem váltottak csókot (Zsolt 84,11). Muhi, Mohács. Aztán kétszer Párizs... Muhinál átcsapott rajtunk a történelmi végzet... nemzeti nagylétünk temetője Mohács. — Trianonban 1920 június 4-én a négy égtáj magyar földjét erőszakosan letépték a nemzet testéről. De ez a második megcsönkítés sokkalta súlyosabb az elsőnél. Megrokkasztó fizetéseket raktak ránk. Most még papirosra sincsenek kisebbségi jogai az elszakított magyaroknak. Törvényenkívül állnak, mintha magyarnak lenni már magában is bűn volna... Nem ezt ígérték, nem ezzel bíztattak. Nincs joguk az Egyesült Nemzeteknek sem, még büntetés címén sem, valamely nemzetcsalád közösségét erőszakosan szétépíteni...

Uram, mi Hozzád, az örök és csalhatatlan igazság kútforrásához menekülünk... Megfeledeztünk rólad és törvényeidről, bocsáss meg esengő összetört népednek, bármi sokat is vétettünk!...

Mária Nagyszonyunk! Hajolj le Te hozzánk és ha egyházat, embertestvért önnön halhatatlan lelkünket a tévelygések után megtaláljuk, a nagy megaláztatás még nemzeti javunkra és lelki üdvünkre válik..."

(Folytatjuk)

Olvasói levél

Az „Életünk” legutóbbi (júl.-aug.) számában „Mitterrand francia államelnök a sztálingrádi csataterén” c. kis cikke 500,000 (ötszázezer!?) szovjet katona emlékművéről beszélt!

A második világháborút elég fiatalon és közvetlenebbül átéltem, mint ahogy „kedvesebb” lett volna nekem, nem beszélve a „felszabadulási” időkről. Amit közvetlen tapasztalatból nem tudtam el-sajátítani, azt hiteles szerzőktől igyekeztem bepótolni. Így például: Janusz Píckalkiewicz: „Stalingrad — Anatomie einer Schlacht” című 480 oldalas könyvből, amelyben az egész csata rendkívül ügyesen, részrehajlás nélkül van leírva. — Eszerint az elesett szovjet katonák száma hivatalosan 40—50,000-re (negyven-ötvenezer!) tehető. A „Mamai-Domb”-ra épített emlékmű valóban impozáns és akit csak tudnak, odaráncigálnak.

A harcokban egyébként mintegy 90 ezer német katona esett el! A fogságból kb. 6,000 tért vissza; ma kb. 1000-1500 él mint csendes nyugdíjas, vagy éjjeliőr.

Tehát ha az egész csata közös halottait összeadom, akkor sem tesz ki félmilliót, arról nem is beszélve, hogy a „tovarisok” nem igen szoktak „fasiszta megszállóknak” emlékművet állítani.

„Dulce et decorum est pro patria mori”!

Prágai Antal

A rendi nővérek számának csökkenése Németországban. A legutóbbi tíz évben 23,000-rel csökkent a szerzetesnővérek száma Németországban: 75,000-re. Az átlagkor 75 év. Ennek az lesz a következménye, hogy sok emberbaráti és szociális intézményt be kell zárni nővérhiány miatt. — Ugyanaz a hiány, ami Magyarországon a betegápolónővérek feloszlatásával következett be.

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Bécs: **Szentségi házasságot** kötöttek: Vanko László és Steiner Erzsébet 1984 jún. 23-án; — **Hornyák Csaba** és **Deli Erzsébet Irén** jún. 7-én Bécsben. — Az Úr áldása oltalmazza az új párokat!

Linz: **Traunkirchenben** június 14-én a **Szentkereszttségben** részesült Edina, Szunyogh Sándor és Kimle Erzsébet kislánya.

Elsőáldozás: Vajay György, Jaksa Brigitta és **Fábián Timea** elsőáldozását jún. 3-án szentmise keretében ünnepelték meg. Közükben az égő elsőáldozási gyertyájukkal magyar nyelven is megismételték a keresztségi fogadalmat. — **Borbély Katalin** elsőáldozót jún. 10-én a welsi Szent István templomban részesítették ugyanebben az élményben. — Jún. 11-én, pünkösd másodnapján ugyanazon szentmise keretében a welsi templomban emlékeztek meg **Palotás Klára** előző napi bérmlásáról.

Halottaink: Ancsa János honfitársunk május 30-án 54 éves korában hunyt el; jún. 5-én temették a St. Martin-i temetőben. — **Dr. Buzáth András** érzéstelenítő szakorvos 45. életévében hunyt el. A java korában lévő, a magyar névnek becsületet szerző kiváló szakembert egészen váratlanul érte a halál. — Nyugodjanak békében!

BELGIUM

Brüsszel: A **Keresztség szentségében** az Egyház tagjaivá lettek: **Barbara Visztricz** (szül. 1984 ápr. 1.) jún. 9-én, Mihály és Marotta Catarina leánya, kik Brain le Comte-ban laknak; — **Gergely Róbert Emil** (szül. 1984 máj. 4.) júl. 22-én, Édesapja Zoltán, édesanyja Glazsár Györgyi. — Mindkét család valóságos ünnepet várászt a megkereszteltek körül. — Isten áldja meg őket!

FRANCIAORSZÁG

Párizs: A **Keresztség szentségében** részesültek: Március 3-án: Rimmel Michel és Raksányi Réka fia: **Árpád Jean**; — május 9-én gróf Ghislain de Dreux-Brezé és Marie Priscille Boudet leánya: **Constance Mária Natália**. — Ez alkalommal gratulálunk a boldog nagymamának, **Boudet Editnek** is, aki hosszú évek óta a párizsi Missziós plébániának egyik buzgó munkatársa és nevezetessé vált Karácsonyi Vásárának főszervezője! — Június 24-én Csepregi József és Mátrai Ágota kislánya, **Miksa Maximilien**; — augusztus 5-én Veres László és Csala Tünde, **Karolina Dorothee** nevű kislánya. — A Mindenható különös áldása és pártfogása kísérje őket szüleikkel együtt életük vándorútján!

Szentségi házasságot kötöttek: Június 24-én **Csepregi József** és **Mátrai Ágota Melinda**; — augusztus 12-én **Csik Gyula** és **Huszák Gabriella**. — Adjon a Teremtő Isten boldog és termékeny, egészséges házasságot mindnyájuknak!

Halottaink: Sorainkból az Örök Hazába költöztek: **Bánovich Tihámér** ápr. 24-én; — **Högye Mihály** sumerológus, márc. 15-én; — **Zoller Rózsa** márc. 16-án; — **Vékony Mária-Emmanuel** kedvesnővér márc. 20-án; — **Bekker Kálmánné** márc. 23-án; — **Madarász András**, Chartres-i lakos július 17-én. — Az irgalmas Isten részesítse őket az övéinek megígért örök boldogságában!

HOLLANDIA

Keresztelés: 1984 augusztus 25-én Roermondban részesült a **Szentkereszttségben** **Peter Smeets** és **Földi Margit** 1984 május 10-én született **Christian Hubert László** nevű kislánya. — Az irgalmas Isten szeretete vezérelje az Egyház új tagját egész életútján!

NÉMETORSZÁG

Mannheim: Halálozás: Id. Karsai Istvánné szül. **Száger Éva** életének 65. évében 1984 június 21-én Böhl-Iggelheimben (Pfalz) elhunyt. A helyi német és két volt magyar lelképásztora adta meg neki a keresztség hívo embernek kijáró végső tiszteltatást. — Utolsó éveit a gyilkos kór elleni hadakozásban, remény és kétség között élte le. Ebben a krisztusi hit és az örök élet reménye bátorította és

erősítette; — **Dr. Csóka Imre** orvos, életének 67. évében 1984 június 17-én váratlanul elhunyt. — Betegéi és a helybeli magyarság nagy részvétele mellett temették el Saarbrückenben. — Nyugodjanak békében!

München: id. Széchenyi István feleségével 1984 szeptember 1-vel kivándorolt Kanadába. Széchenyi István a müncheni Magyar Katolikus Misszió 8 évig egyházközségi képviselő tagja, majd 14 évig gondnoksági tagja volt. Ilyen minőségben az elnökkel együtt kezelte a templomperselyt. Hosszú egyházi és templomi szolgálata jutalmául hosszan élvezze az egészséges nyugalmat!

Születés-Keresztelés: Szalay Viktória, Sz. László és Zsil'nyi Erika kisleányát 1984 május 27-én keresztelték Münchenben; — **Dobribán Stefánia Angéla**, D. Stefán és Peter Angela kislányát, szül. 1984 ápr. 15-én Münchenben, keresztelték május 31-én ugyanott; — **Hayden Julius Patrick**, H. Martin és Szentiványi-Deák Judit kislánya, szül. 1984 márc. 19-én Leominster, Mass., USA-ban, keresztelték aug. 12-én Münchenben; — **Sevenhazy Claudia**, S. Mihály és Gere Terézia második gyermeke, szül. 1984 júl. 20-án Münchenben, keresztelték u. ott augusztus 12-én.

Házasságot kötöttek: Nagy Erika Ilona és **Preis Anton** 1984 aug. 17-én München-Grasbrunn-Putzbrunn-ban.

Halálozás: Vigykán Theodor fogorvos, 72 éves korában 1984 július 23-án Münchenben meghalt; temetése a müncheni Nordfriedhofban volt; — **Gruber Ferdinánd**, volt Kastl-i diák, 49 éves korában 1984 júliusban Münchenben meghalt; — **Szodényi Árpádné**, Mária, meghalt 1984 nyarán Wurmsquickben; — **Stroch Heinrich** 1984 júniusában Buchbachban meghalt; — **Mohl Anton** 76 éves korában 1984 július 31-én Rosenheimben meghalt. Ugyanott temették augusztus 3-án. — Nyugodjanak békében!

OLASZORSZÁG

Keresztelők: Firenzuola Fir.: Április 15-én, **Zsuzsanna**, Tagliaferri Giancarlo és Nagy Irén kisleánya; — **Róma:** máj. 12-én, **Alessandro Ludovico**, Cielo Ottorino és Lukacs Erzsébet gyermeke; — **Livorno:** júl. 29-én **Luigi**, Fortunati Luciano és Nicoara Janette kislánya. — Isten éltesse a szülőket s a gyermekeket!

Templomi esküvők: Civitanova Macer.: máj. 26-án **Crupi Lucino** és **Kalmár Rita**; **Róma:** jún. 2-án **Cristadoro Adriano** és **Giczy Henrietta**. — Isten áldása kísérje őket!

Halottaink: Alfonsine Ravenna: július 9-én, 9 éves korában **Attília**, Morelli Elio és Oszter Mária gyermeke; — **Róma:** július 30-án, 70 éves korában **Gr. Esterházy András**; — augusztus 1-én, 90 éves korában **Salamon Olga**, P. Salamon Lászlónak, a menekültek lelkesének édesanyja. Paptestvérünk gyászában az „Életünk” is szívből osztozik. — Nyugodjanak békében!

DÉLAFRIKA

Somerset-West-ben autószerencsétlenség áldozata lett 61 éves korában **Óvári Pongrácz Dezső**, volt szibériai politikai fogoly. — Teherautójával felborult, eszméletre nem tért vissza és belső vérzésben augusztus 13-án meghalt.

Pongrácz Dezső a délafrikai szőlészet egyik szakemberévé nőtte ki magát; két angolnyelvű szőlészeti szakmunkája Dél-afrikában úttörő jelentőségű volt.

Szibériai volt bajtársai szívből gyászolják.

Helyreigazítás. Az „Életünk” júl.-aug.-i számában a 8. oldalon közölt két vers fölé sajnálatos félreértés folytán, tévedésből került Zakar Edit neve. A Magyarországról származó két vers szerzőjének neve számunkra ismeretlen.

KERESÉS

Ki ismerte édesapám, Hullmann (Hunyadi) Lászlót, aki Budapesten a Péterfi Sándor utca 31 alatt lakott? Sütődéje volt, az FTC-ben vízipólozott a 30-as években. 1945-ben internálták. Választ „Sürgős” jellegre a kiadóba kérek.

Halottaink

† P. SÜMEGH LOTHÁR

(Gyászjelentés): P. Sümegh Lothár a Pannonhalma-i (Magyarország) Bencés Főapátság szerzetese 1984 július 31-én Isten örök békéjének világába költözött.

1907 október 4-én született Székesfehérvárott és 1926-ban Pannonhalmán a Főapátságnál lépett a rendbe, 1931-ben szentelték pappá.

Tanulmányai befejezése után Budapestén lett középiskolai tanár a Főapátság gimnáziumában és más a rend vezetése alatt álló gimnáziumokban, mint Pápa és Sopron, ahol a latin és német nyelveket tanította. A második világháború idején mint tábori lelkész fejtett ki tevékenységet Oroszországban. 1956-ot követően a Felső-Ausztria-i Kammer am Attersee-ben volt gimnáziumi igazgatója a magyar középiskolásoknak, 1960 óta P. Lothár lelkési tevékenysége szorosan összefonódott Máriazellel. A zárándoklatok ideje alatt május elejétől október végéig szeretett hazája és a világon mindenütt szétszórtan élő honfitársai lelki igényeit szolgálta. Fáradhatatlan gyóntatójuk, segítők, vigasztalójuk és jó pásztoruk volt. Novembertől május elejéig más lelképásztori természetű ügyeknek szentelte életét, először Münchenben, később pedig Bécsben.

Még néhány évvel ezelőtt is ő volt a vagyonkezelője a Főapátság ausztriai birtokainak.

Arany papi jubileumát 1981-ben ünnepelte Máriazellben. A Szentatya 1983 szeptember 13-i zárándoklatát Magna Mater Austriae-hoz és Magna Domina Hungarorum-hoz még megélhette. A Kegyelemk Máriazeleli Anyja, akit szeretettel szolgált, legyen szószólója, Isten Trónja előtt.

P. Lothár a Máriazeleli Rendház Lambert Kápolnájában van fölrvatalozva. A gyászszertartás 1984 augusztus 3-án d.e. 10 óra 30 perckor kezdődik a Bazilikában. Ezt követően a Máriazeleli Egyházközségi temető egyik papi sírhelyében lesz örök nyugalomra helyezve.

Imákban és Szentmisékben való megemlékezését kéri.

Dr. Szennay András pannonhalmi Főapát és a Konvent,

Dr. P. Blazovich Augusztin a nyugateurópai bencések rendi közösségének Superiora,

Bencés Superiorátus, Máriazell.

*

Lothár atya, Attersee után, mivel megszűnt az ottani középiskola, diákjaival Kastl-ba költözött s ott két évig mint az iskola helyettes igazgatója működött. Máriazellben az „Életünk” és a Mindszenty Alapítvány szellemi hagyatékának haláláig büszkes gondviselője volt. Emlékét őrizni fogjuk!

† MESZLÉNYI ANTAL 1894 – 1984

Életének 91. és papságának 63. évében, a székesfehérvári Papi Otthonban, elhunyt Meszlényi Antal, esztergomi nagyprépost, ny. egyetemi rk. tanár. Az esztergomi Bazilika sírboltjába temették július 2-án.

A Felvidéken, Tótszentmártonban született 1894-ben és Esztergomban szentelték pappá 1921-ben. Még 1936-ban lett érseki tanácsos, 1941-ben pápai kamarás, 1951-től protonotárius kantonok, végül 1977-től nagyprépost. Egyike volt legkiválóbb egyháztörténetíróinknak. Tudományos munkássága révén 1928-ban egyetemi magántanárrá, 1941-ben egyetemi rendkívüli tanárrá nevezték ki. Számtalan, eredeti kutatásokra alapozott munkával ajándékozta meg a magyar egyháztörténelmi irodalmat. Íme

közülük a legfontosabbak: „A magyar katolikus egyház és állam 1848–1849-ben” (1928), „A magyar jezsuiták a 16. században” (1933), „A jozefinizmus kora Magyarországon” (1934), „Az egri érsekség felállításának és a kassai és szatmári püspökségek kihalásának története” (1938), „Keresztség magyarságunk küldetésében” (1943), „Magyarországi Szent Margit” (1944), „A magyar katolikus egyház és az emberi jogok védelme” (1947) és „A magyar hercegprímások arcképsorozata” (1970).

Az Életünk olvasói számára ismert és bizonyára legkedvesebb könyve a Münchenben, 1976-ban megjelent „Magyar szentek és szentéletű magyarok”, amely a maga nemében úttörő jelentőséggel bír, mivel először dolgozta fel a nemkanonizált, de szentéletű magyarok életét Bánfi Lukács esztergomi érseknél kezdve, a minorita Kelemen Didákon keresztül napjainkig, a vértanú Apor Vilmos győri püspökig.

Meszlényi Antal hosszú életével és tudós könyveivel egyaránt Isten nagyobb dicsőségét — s az egyetemes katolikus kultúra gazdagítása mellett a magyar szentek várományosainak felmagasztalását szolgálta. Sz. J.

Német nyelvterületen élő 27 éves, magas, jófellépésű akadémikus, keresi meleg, közvetlen családi életre vágyó szerény, vallásos leány ismeretséget. Fényképes válaszokat „Házasság” jellegre a kiadóba kérek.

KÖNYVET AJÁNDÉKBA! Magyar, német, stb. könyvek, különnomatok, folyóiratok, reprodukciók ajándékba kaphatók. Jegyzéket kérhet az „Életünk” kiadóhivatala útján fenti jellegével.

Kicsi szívünk összes melegével szeretnénk azt az intelligens értelmiségi apukát megismerni, aki örülne két kislány (7, 9 évesek) és csinos, jófogalkozású katolikus édesanyjuk ismeretségének (37/165). Fényképes válaszokat „Újra-kezdés” jellegre kérjük a kiadóba.

Élet- vagy házastársul szeretnénk megismerni jólelkű, becsületos, jómegjelenésű diplomást 72 évig, aki szintén szép, békés életre vágyik és rendezett körülmények között él. Még csinosnak mondott „Orvos özege” jellegre várja válaszát a kiadóba.

Bükiürdön, az osztrák határ közelében, eladnám 1142 qm kiterjedésű telket és házamat. Érdeklődők „Fürdőhely” jellegre a következő címre írhatnak: Postfach 101, A-1101 Wien.

Svédországban élő (svéd állampolgár), magyar származású 40/180 lelkiekben gazdag férfi, keresi korban hozzáillő hölgy ismeretségét házasság céljából. Válaszokat „Köicsönös megbecsülés” jellegre a szerkesztőségbe kérek.

Németországban élő orvosnő, hatéves kislányának szerető apukát, magának hűséges, diplomás, nemdohányzó, német állampolgár férjet keres. — Válaszokat „Apuka” jellegre a kiadóba kérek.

M. SZERDAY — Metropolitan Verlag	KÖNYV ÉS HANGLEMEZ	Sír.
Ferdinandy M.:	Az ellenszegülők	40,—
Halász Péter:	Tam tam	28,—
Mikes György:	Talicska	15,—
Bibó István:	összegyűjtött munkái I.	47,—
Habsburg Ottó:	Jalta és ami utána	25,—
	következő	25,—
Koestler Arthur:	Sötétség délben	25,—
Bocaccio:	Dekameron I., II.	39,—
Zilahy Lajos:	A lélek kialszik	16,—
Zola E.:	Párizs gyomra	12,—
H. Wouk:	Zendülés a Caine hadihajón	28,—
H. Wouk:	Hajtsza	22,—
Moldová:	Napló	21,—
Moldova:	Magyar atom	19,—
Moldova:	Elhúzó szüzesség	21,—
Németh L.:	Homályból homályba I., II.	33,—
II. Rákóczi Ferenc:	emlékiratai	45,—
Szilvási:	Vízválasztó	14,—
Dumas:	Monte Cristo grófja I., II., III.	57,—
Benedek István:	Párizsi szalonok	21,—
Germanus Gy.:	Alah Akbar	24,—
Germanus Gy.:	Kelet varázsa	9,—
M. Waltari:	Szinuhe	19,—
Szótárak,	nyelvkönyvek, úti- és utazási regények, gyermek-, ifjúsági könyvek. — Nyugati és antikvár könyvek nagy választékban! Kb. 10.000 könyv! — Hanglemezek és teljes operák!	

M. SZERDAY — Metropolitan Verlag
Teichweg 16 CH-4142 Münchenstein/Schw.
☎ 061 / 46 59 02 külföldről: 0041 / 61 46 59 02

A minden évben megrendezett **MÁRIACELLI** zarándoklatra ebben az esztendőben szeptember 22-én és 23-án kerül sor. A zarándoklat programja:

22-én, szombaton du. 4-5 óra között gyülekezés; 5 óraker szentmise; este 8 óraker gyertyás körmenet. Gyónási lehelőség a szentmisek, illetve a körmenet után

23-án, vasárnap de. 10 óraker ünnepi szentmise; du. 2 óraker búcsúzó szertartás.

(Előreláthatólag részt vesz a zarándoklalon dr. Irányi László, a világon szétszóródott magyarok püspöke.)

Kérésünk: minél több magyar vegyen részt a zarándoklalon és így tegyen hitvallást hite, vallásos meggyőződése mellett

ART

DÉMÉNAGEMENTS S. A

Szállítási vállalat

Szállítások belföldre és külföldre, tengerentúltra — légiszállítással is — költözködés, bútorraktározás, külföldi szállítmányoknál a vám elintézése.

Magyarországra is szállítunk!

Magyaroknak kedvezmény!

ART Déménagements S. A.

2 rue du Grand Lancy

CH-1211 Genève 26

Telefon 0 22 / 43 36 32 (magyarul is!)

Privát cím: Keresztes László

58 rue de Vevrier,

CH-1227 Carouge, GE

Tel.: 0 22 / 42 98 36 este 7 óra után.

AGAPE KIADVÁNYOK

Újvidéken (Jugoszlávia) AGAPE néven katolikus kiadó működik. Kiadványait mindenkinek szeretettel ajánlja. Az eddig megjelent kiadványok közül kaphatók:

Agape, folyóirat (megjelenik minden páratlan hónap végén) évi előfizetés 10,—
Isten népének története (Biblia képregényben. Eddig megjelent 21 füzet) egyes füzet ára 2,20

Antal testvér (Páduai Szent Antal élete képregényben, színes, 72 old.) 4,—

Nigg-Schneiders: Assisi Szent Ferenc és világa (142 old., 72 színes képpel) 17,—

Malinski-Bujak: II. János Pál (210 o., 111 fekete-fehér és 42 színes képpel) 17,—

Képes Biblia 20,—

C. B. de Gasztold: Imák a bárkából 3 10

A keresztfához megyek (Keresztutak gyűjteménye) 5,—

Harmath K.: Megváltásunk szent éve (brosúra) 1,—

I. Loidl: A fatimai látnokok (bros.) 1,—

Ezenkívül kaphatók még természetből vett motívumú levelezőlapok (és fél levelezőlap-nagyságú képek) bibliai vagy más aforiz-mával; katolikus zsebnaptár és falnaptár.

A kiadó címe: AGAPE, Cara Dusanu 4, YU - 21000 Novi Sad, Jugoszlávia.

Az AGAPE szívesen vállal mindennemű nyomdai előkészítést vagy nyomtatást Jugoszláviában, a nyugatiakhoz képest igen méltányos áron!

TAKÁCS

Fleisch & Wurstwarentrieb GmbH

Dorotheenstr 4 — 7000 Stuttgart 1

MARKTHALLE, Stand - Nr. 74 — 76

Telefon (0711) 24 31 04

Ezennel rendelék izletes csemegeárút

Takácsról:

Cikk-szám	Az áru megnevezése	per kg
101	Friss kolbász	16,—
102	Füstölt kolbász	19,—
103	Disznósajt, paprikás	11,—
104	Disznósajt, borsos	12,—
105	Hurka, májas-rizses	10,—
106	Hurka, véres-rizses	10,—
107	Véreshurka zsemelével	11,—
108	Füstölt véreshurka	13,—
109	Bácskai májashurka, paprikás	13,—
110	" paprika nélkül	12,—
111	Debreceni, friss	17,—
112	Paprikás krakkói	16,—
113	Krakkói paprika nélkül	16,—
114	Fokhagymás vadászfelvágott	17,—
115	Lengyel sonkfelvágott	23,—
116	Tiroli felvágott	18,—
117	"Kulen" Paprikaszalámi	25,—
118	Paprikás abalétszalonna	14,—
119	Füstölt oldalas	14,—
120	Füstölt szalonna	15,—
121	Fehér szalonna (6 cm)	13,—
122	Finom sonka	22,—

hely dátum aláírás

Jobbízú a TAKÁCS-árú! — Saját készítmények! — Nettóárak! A szállítási költségeket hozzászámítjuk. Szállítás utánvétellel. FIGYELEM! 0,1 kg-on felüli megrendelés portómentes!

Hirdetések

Frankfurt mellett élő, egyedülálló 45 éves nő (165/64), családra vágyó jó háziasszony, szorgalmas és jókedélyű, alkohol- és cigarettamentes, keresi hasonlóan intelligens 50-55 éves férfi ismeretségét házasság céljából. Fényképes leveleket „Orgonacsokor” jellegre a szerkesztőségbe kér.

Magyar nyelvtanfolyamot keresek (németről magyarra) kazettán vagy lemezen. Jellege: „Mednyánszky” a szerkesztőségbe.

A budai hegyekben (Hármashatárhegy) családi ház eladó. 310 qm lakóterület, 1100 qm telek gyümölcsösrel. — 380.000 DM. — Fényképes információ: Chr. v. Sámbockréthy, Perlacher Str. 123, D-8000 München 90, Telefon 69 61 17.

Jó hatvanas, 173/75, sport- és természetkedvelő, autós, értelmiségi nyugdíjas német állampolgár, vallásos, Nyugat-Németországból, keres korbán hozzáillő, szintén értelmiségi, művelt, karcsú, jó megjelenésű, hűséges élettársat (sem OMA-, sem OPA-típus). Csak Nyugaton élő, teljesen egyedülállóak írjanak. „Szeretelben a sárga” jellegre a kiadóba.

Idén érettségiztem a budapesti Patrona Hungariae gimnáziumban. Októbertől a bécsi Wirtschafsuniversitáten tanulok. Tanulmányaim költségeinek fedezésére delutánonként és hétvégeken gyerekefelügyeletet vagy háztartásbeli munkát vállalnék. Válaszokat „Gyermek-szerető” jellegre a kiadóba kérek.

33/172 magas férfi, magyar társaság hiányában ezúton keresi komoly, korbán hozzáillő, szélesérdekű hölgy ismeretségét házasság céljából. Válaszokat „Ősz 1984” jellegre a kiadóba kérek.

Hétven év körüli, finomérzésű, magyar származású élettársat keresek Franciaországban. Jelenleg Budapesten lakom, egyedülálló asszony vagyok, rendezett körülményekkel. Jó háziasszony vagyok, szeretem az otthonomat. Egyetlen fiam Párizs környékén él. Válaszokat „Őszintesség” jellegre a kiadóba kérek.

Csecsemő/kisgyermekgondozás, Gyermek-szerető, megbízható személy jelentkezését szeretettel várjuk. Magyarul és németül tudók előnyben. Válaszokat „Köln” jellegre a kiadóba kérünk.

OKMÁNYAIT

gyorsan lefordítom és hitelesítem.
Stefan Korényi, Rheinhessenstr. 122,
6550 Bad Kreuznach. Tel.: (06 71) 6 38 68

FÉNYKÉPEZŐGÉPEK — FOTOMUNKÁK PASSFOTO

FOTO DOBOS

Rindermarkt 16

8000 München 2 - Telefon (0 89) 26 51 12

„TÉTÉNY” Ungarische Spezialitäten

Inh.: O. Bayer

Kreitmayerstr. 26 - 8000 München 2

Telefon (0 89) 1 29 63 93

	DM
Egri Bikavér	6,80
Alföldi Olaszrizling 1.	5,30
Alföldi Kékfrankos 1.	5,30
Abasári Rizling 0,7	5,95
Debrői Hárslevelű	6,30
Badaacsonyi Kéknyelű	7,20
Badaacsonyi Szürkebarát	7,30
Soproni Kékfrankos	6,60
Villányi Burgundi	7,30
Hajósi Cabernet	7,30
Boglári Olaszrizling	6,—
Boglári Kékfrankos	6,—
Boglári Cabernet-rosé	6,—
Csopaki Rizling	6,80
Zöltszilváni	7,30
Tokaji Aszú 4 puttonyos	14,50
Tokaji Aszú 3 puttonyos	12,50
Vilmos körtepálinka	24,50
Császárkörte	19,50
Kecskeméti barackpálinka	27,—
Cseresznye pálinka	24,50
Szilva pálinka	21,50
Kosher Szilva pálinka 0,8	32,—
Hubertus	21,—
Beverage Bitters (Unic.) 1 lit.	32,—
Beverage Bitters 0,5 lit.	17,—
Pick szalámi	kg 27,—
Csabaj	kg 25,—
Gyulai	kg 23,—
Házi kolbász	kg 19,—
Kalocsai tarhonya	1/2 kg 3,30
Nagykokasztálya	1/2 kg 3,50
Paprika káposztával	0,7 lit 4,40
Hegyes erőspaprika	4,40
Hegyes csípőspaprika	4,40
Bogyoszlói paprika	4,10
Disznósajt	kg 12,50
Véres- májashurka	kg 12,50
Kalocsai Paprika-set	7,10
Paprikakrém tubus: édes/félerős/erős	1,50
Gulyáskrém tubus	1,80
Gyalult tök 0,72	2,90
Sóskapuré	2,20

— Üvegárút is szállítunk —

MAGYAR KÖNYVEKBEN. HANGLEMEZEKBEN — EURÓPÁBAN A LEGNAGYOBB VÁLÁSZTÉK!

Dunai: Magyar főnemesek az emigrációban	DM 60,—
Szolzenyicin: A Gulag szigetecsoport I.	42,—
Gróf Teleki Pál halála	33,—
Kádár: A Ludovikától Sopronkőhidáig	29,—
Duray: Kutyaszorító	35,—
Csoóri Sándor előszavával	40,—
1956 a Forradalom sajtója	40,—
Fónay: Megtorlás	24,—
Molnár-Nagy: Reformátor vagy forradalmár volt-e Nagy Imre?	24,—
Erdey: A rekesi tábor rabjai	32,—
Gosztonyi: Magyarország a 2. világháborúban	32,—
Csernohorszky: Erköles és politika	32,—
Faludy: Összegyűjtött versei (630 o.)	60,—
Claire Kenneth: Éjszaka Kairóban, Radevui Rómában, Május Manhattanben, Holdfény Hawaiban, stb. á 36,—	
A világ minden részébe szállítunk! Kérje díjtalan katalógusainkat! Túrístákat, látogatókat szeretettel várunk!	
Katókó Sándor	
MUSICA HUNGARICA, Rümmanstr. 4, D-8000 München 40, Telefon (0 89) 30 50 43	
Magyar-német hiteles fordításokat gyorsan és lelkiismeretesen elvégez	
WILHELM DIVY	
Lindenstr. 50, 7990 Friedrichshafen 1	
Telefon: (075 41) 7 13 91	

DIÓSZEGHY TIBOR, hites tolmács és fordító, magyar-német és német-magyar. Németországban tanácsadás, állampolgársági és menekültügyi kérdésekben, valamint peres ügyekben segít. Daimlerstr. 249, D-4040 Neuss. Telefon (0 21 01) 54 13 17.

KÖNYVÜJDONSÁG!

Pröhle Sándor postumus verseskötete:

JANUS

112 oldalas izlées kiállítású könyv. Ára: DM 16,—. Megrendelhető: Augustiny-Pröhle, Hegelstr. 31, D-7400 Tübingen

Az előfizetési díjat vagy könyvrendelések árát kérjük Postacsekk-kontónkra vagy postán (ne bankon!) keresztül átutalni!

Rupp László hites törvényszéki fordító, vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra. Postfach 162, D-8000 München 1. — ☎ (0 89) 53 02 35.

FIGYELEM!

Az „Életünk” új előfizetési ára egy évre DM 18,—, tengerentúltra légipostával DM 28,—.

Kérjük előfizetőinket az előfizetési díjat lehetőleg postacsekkkontónkra, tengerentúlról pedig ne bank útján, hanem eurócsekkben utalják át, mert a banklevonás igen nagy.

DR. GOSZTONYI PÉTER:

Magyarország a II. világháborúban c. könyvének I. kötete megrendelhető a következő címen:

HERPKIADÓ

Amalienstr. 67 D-8000 München 40

Ára postaköltséggel együtt:

DM 30,— vagy US \$ 15,—

■ ÜJDONSÁG! MEGJELENT! ■

Borbándi Gyula

A MAGYAR NÉPI MOZGALOM

— A harmadik reformnemzedék — című könyve.

A szerző bemutatja a magyar társadalom és politika alakulását a 20. században, a szociográfiai irodalom kibontakozását, a népi irodalmi és politikai működését, a népi szellemű szervezetek, kiadók és lapok tevékenységét, a népiség szerepét a háború utáni és 1956-os eseményekben, hatását a mai Magyarország fejlődésére. Az 538 oldalas könyv ára 20,— US dollár, vagy 48,— DM.

Megrendelhető az ÉLETÜNK címen is.

● Kedvezményes áron kapható! ●

HIRDETTEM AZIGÉT!

Mindszenty szellemi végrendeletének ez a könyv az első gyöngye, amit kiadott a Mindszenty Alapítvány.

A könyv tartalmazza Mindszenty legfontosabb körleveleit, írásait és beszédeit, amiket harcban a megszűllőkkel írt vagy mondott, valamint felejthetetlen körútjain a világban szétszórt magyarokhoz intézett.

A 60 oldalas bevezető tanulmányt Közi Horváth József írta.

— Legszeb ajándék! —

Ára DM 20,— vagy \$ 10,— + portó.

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Oberführinger Str. 40.
D-8000 München 81
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38

Felelős Kiadó:
a Magyar Kat. Főlelkészség.
Felelős szerkesztő:
Dr. Harangozó Ferenc,
Seelsorger.

*
Redaktion und Herausgeber:
die Ungarische Oberseelsorge,
Oberführinger Str. 40,
8000 München 81,
Telefon: (0 89) 98 26 37 - 38.

Redakteur: Dr. Harangozó Ferenc.
Abonnement: DM 18,— pro Jahr und nach Übersee mit Luftpost DM 28,—.

ELŐFIZETÉS:
Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét és náluk is kell előfizetni!

Tengerentúltra, vagy ahol nincs magyar lelkész oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

Előfizetési ár egy évre DM 18,— vagy ennek megfelelő valuta.

Tengerentúltra légipostával DM 28,—

Lapzárta: a hónap 18-án.

Hirdetéseket csak 15-ig fogadunk el.

Postscheckkonto München:
Konto-Nr. 606 50-803 - BLZ 700 100 80

Kath. Ungarn-Seelsorge, Sonderkonto

Bankkonto: Bayer. Vereinsbank,

Konto-Nr. 145 857 - BLZ 700 202 70

Kath. Ung. Seelsorge „Életünk“.

Druck: Danubia Druckerei GmbH,
Ferchenbachstr. 88 - 8000 München 50

Beilagenhinweis: Einem Teil dieser Auflage liegt bei: Rundschreiben. — A kiadvány egy részéhez körlevél van mellékelve.

ELŐFIZETŐINK ÉS HÍRDETŐINK FIGYELMÉBE!

Befizetéseket, átutalásokat nem bankkontónkra, hanem Postacsekkkontónkra kérünk: Kath. Ungarn-Seelsorge — Sonderkonto — München, Postscheckamt München, Konto-Nr. 606 50-803.

KÉRJÜK OLVASÓINKAT, HOGY ELŐFIZETÉSÜKET RENDEZZÉK!

Kiadóhivatalunknál kapható könyvek

Mindszenty József: Hirdettem az Igét (1944-1975). — 300 oldal, vászonkötésben DM 20,— vagy \$ 10,—

Mindszenty József: Napi jegyzetek 480 o. váz. köt. DM 32,— \$ 15,—

Mindszenty József: Emlékirataim, 500 old., váz. köt. DM 40,— \$ 22,—

Kardinal Mindszenty: Erinnerungen 4. kiad. váz. köt. DM 40,— \$ 22,—

Közi Horváth József: Mindszenty bíboros, zsebkönyv. DM 6,— \$ 4,—

Mészáros Antal: Magyar Szentek és Szentéletű Magyarok, 300 o., egész vászonkötésben DM 20,— \$ 10,—

Az Irodalom világa. Irodalomelméleti alapvetés, 100-nál több versillusztrációval, kb. 300 old., váz. köt. DM 15,— \$ 10,—

Szamosi József: Máriacelli emlékkönyv, képes kalauz 48 képpel, ebből 32 színes DM 12,— \$ 6,—

Szállításnál + portóköltség.

Megrendelhető: az „Életünk” kiadóhivatalánál

Oberführinger Str. 40

D-8000 München 81, W. Germany

NEMZETŐR KÖNYVEK

Tollas Tibor: Forgószélben
Válogatott versek, 250 old. füzve 30,—
vászonkötésben 38,—

Szolzenyicin: Gulag I—II. Oroszból fordította Szenté Imre. Kötetenként 30,—

Rozanich István: A másik partról (versek) füzve 12,—

Dálnoki Veress Lajos: Magyarország honvédelme a II. világháborúban (3 kötet) vászonkötésben 80,—

Megrendelhető a könyv árának beküldésével: Nemzetőr, Ferchenbachstr. 88, D-8000 München 50, BRD címen.

NSZK-ban élő, német állampolgársággal rendelkező orvos, 26 éves, 178 cm magas, megismerkedne egy korához és igényeihez megfelelő magyar leánnyal. Fényképes leveleket a szerkesztőségbe kérem „Hippokrates” jellegre.